

TEDNIK

Štev. 41

Trbovlje, dne 6. oktobra 1956

Leto IX.

S plenuma Okrajnega odbora SZDL Trbovlje

Vzgajajmo mladež

v socialističnem duhu

Plenum je razpravljalo o vprašanju vzgoje mladine — O pripravi osnovnih organizacij SZDL na letne skupščine, ki se mora opraviti do 15. januarja 1957 — Plenuma se je udeležil tudi zvezni ljudski poslanec tov. Ja nez Hribar — Na širših občinskih konferencah bodo razpravljali o zaključkih in sklepih II. plenuma OO SZDL Trbovlje

Menda res ni treba poudarjati važnosti in pomena razprave na zasedanju II. plenuma okrajnega odbora SZDL pretekli petek v Domu Partije v Trbovljah. V prvem delu razprave je govorila referentka o vprašanju mladine in njene vzgoje. Za vzgojo mlade generacije smo odgovorni vsi — je poudarila že uvodoma. Mladino, ki ni slaba, je treba razumeti, saj je dokazala že v neštetihih akcijah v časih NOV kakor v povojni socialistični graditvi, saj cenimo pridobitve socialistične revolucije. Mi sami pa smo dostikrat krivi, če ni vse tako, kot želimo. Starejši se dajamo danes mladini za zgled in radi poudarjamo, pod kakršnimi pogoji smo nekdo živeli in kako skromna, malozahtevna je bila naša mladina nekdo. Pozabljamo pa, da se razmere, v katerih smo živeli mi pred leti in kakšne so danes, razlikujejo kot noč in dan. Samo če pogledamo skrb ljudske oblasti za vzgojo mladine v naših šolah, vidimo, da so starši danes v mnogočem zahtevnejši kot otroci sami. Nekateri pač mislijo, da je skupnost dolžna skrbeti za vse šolanje in vzgojo. Poudariti pa je treba, da je v socialistični družbi prav družina tista, ki mora biti najvažnejši činitelj v vzgoji otrok. Prav tako pozabljamo, kako vplivajo na mladino še razni činitelji, med katerimi je posebno važen ta, da posamezni starši govorijo o družbi drugače

kakor pa doma. Jasno je, da ta dvoilčnost ne more vplivati ugodno na vzgojo mladine. Popolnoma zgrešeno je nadalje, da nekateri prepustijo vzgojo otrok samo ženam, čeprav je to tudi dolžnost moških.

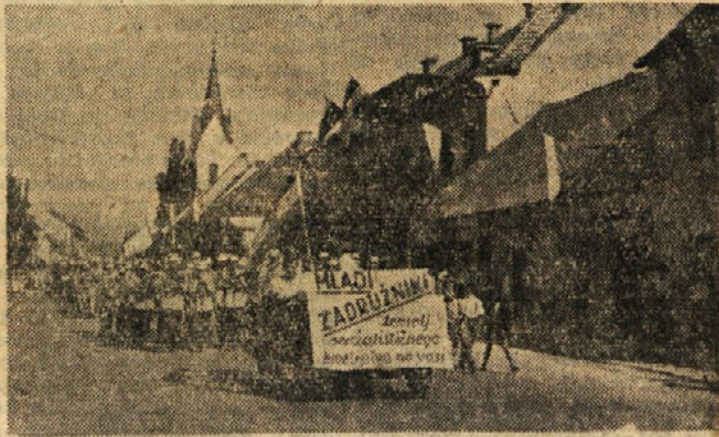
Delo in delovno okolje

Na dobro vzgojo mladine vpliva tudi okolje, v katerem

varnah in se učijo v industrijskih šolah in podobno. Ta mladina je bolj dovzetna tudi za ostale dejavnosti. Delavska mladina v naših industrijskih podjetjih ima tudi pogoje, da se vrača v družbo. Res je sicer, da je v naših delavskih svetih le 22% mladih ljudi. Vendar je tudi to že napredek, kajti poprej jih ni bilo niti toliko. V podjetjih bi

di ljudje, ki so sami, hranili. Trenutno so menze le posamezne gostilne, vendar stane hrana v njih tudi do 5000 din. To vprašanje še vedno ni ugodno rešeno.

V nadaljevanju je plenum razpravljalo tudi o učvrstitvi (Nadaljevanje na 2. strani)

mladi zadrudniki se uveljavljajo

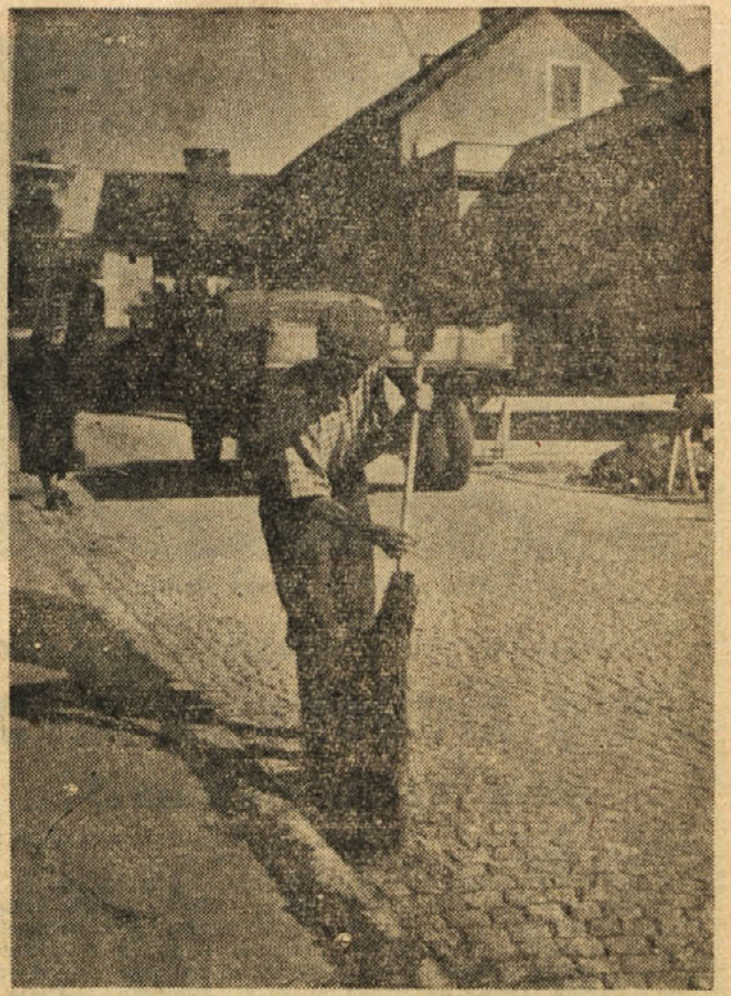
mladina živi in se vzgaja. Vse premajhno pazljivost posvečamo danes mladini, ki se učijo pri raznih mojstrih. To mladino premo kontroliramo. Rezultat tega je, da se ta mladina pogosto prekomerno izkorišča v korist posameznikov. Drugače je z mladino, ki dela v raznih to-

biho seveda treba posvetiti večjo skrb mladini, ki ni kvalificirana, prav tako tudi, v kakšnih okoliščinah živi in kako se preživlja. Mnogo je te mladine, ki je popolnoma sama, prepustena več ali manj sama sebi. V Trbovljah na primer je velik problem menza, v kateri bi se mlade

V petek, 28. septembra, je partijska organizacija Strojne tovarne v Trbovljah obravnavala svoje polletno delo v podjetju. Konferenca se je udeležilo 90 članov ZK, prisostvovali pa so ji tudi tov. Janez Hribar, član CK ZKJ, tov. Miha Zupančič, član OK ZK Trbovlje in ljudski poslanec, član CK ZK Trbovlje tov. Vili Skrijar. Konferenca je uspeša, saj je diskusija pa je potekala zelo živo in je razčistila razne pomanjkljivosti v delu komunistov v tovarni.

Analize gospodarsko-političnega dela je izbrpno podal v svojem poročilu sekretar tovarniškega komiteja tov. Friderik Matko. Ko je govoril o delavskem samoupravljanju, je poudaril, da je to upravljanje temeljni kamen, na katerem gradimo našo socialistično demokracijo in da je v praksi pokazalo svoje prednosti in življenjsko moč. V delavskem samoupravljanju je prišla do izraza vsestranska ustvarjalna moč delavskega razreda. S sistemom delavskega upravljanja v gospodarstvu uresničujemo pogoje za povezavo materialnih in družbenih interesov posameznikov s koristmi družbene skupnosti. V svojem govoru je tovariš sekretar dejal:

Vsem delovnim ljudem morajo biti jasno, da so glavni pogoji za dvig življenjskega standarda večja proizvodnja, večja storil-

Trboveljska razglednica

Počasi, in tiak bo pometen, Be rite reportažo, kot se prebude Trbovlje

Komunisti v Strojni tovarni v Trbovljah so zborovali

nost in znižanje proizvodnih stroškov. Kolektiv tovarne je svoj proizvodni plan v prvem polletju letošnjega leta izvršil a) po proizvodni ceni s 118,4%, b) po prodajni ceni pa s 115,4%, in to navzlic temu, da je proizvodni plan v letošnjem letu večji kot lani in da je v podjetju letos zaposlenih 32 ljudi manj kot lansko leto.

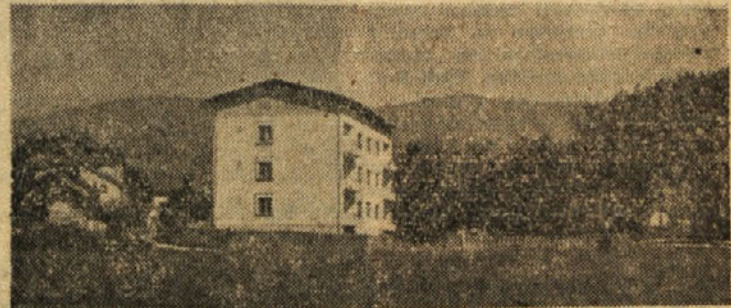
Posobno pozitiven rezultat v izvršitvi tovarniškega polletnega plana pa se odraža predvsem v boljši organizaciji dela in v povečanju proizvodnih kapacitet od 70 na 90%. Prekoračenje norm in akordov znaša v prvem polletju povprečno 13,3 odstotka.

Eno izmed najvažnejših vprašanj v našem gospodarstvu je urejen sistem nagrajevanja dela, za katerega se že od nekdaj zanima najširši krog delovnih ljudi. Znižanje materialnih stro-

škov proizvodnje je problem, s katerim se bodo morali komunisti v podjetju temeljito spoprijeti. Da se dvigne storilnost dela in znižajo proizvodni stroški, s tem pa povečajo realni zaslužki kolektiva, je potrebno, da organizacija ZK da osnovno podlago za sistematično strokovno izkoriščanje vseh zaposlenih v podjetju.

Doslej je bilo v tovarni 14 seminarjev za vodilni kader podjetja, ki jih je obiskovalo 140 ljudi. Na teh seminarjih so se udeleženci učili po PVI sistemu, in sicer a) o sposobnosti vodenja in b) o sposobnosti poučevanja in c) o sposobnosti izboljšanja delovnih metod.

Drugi del teh seminarjev je v teku prav sedaj, in sicer je na dnevnem redu metoda »Analiza problemov v praksi«. Seminar je absolviralo že 80 vodilnih ljudi. (Nadaljevanje na 2. strani)

Ena izmed hiš, ki jih je zgradil OLO za svoje uslužbence

Seja Občinskega ljudskega odbora v Vidmu-Krškem

Izdatki občinskega proračuna znašajo že 64 %, dohodkov pa je le 43 %

Prejšnjo sredo je bila seja Občinskega ljudskega odbora Vidmu-Krško, katere se je udeležil tudi ljudski poslanec tov. Colarič.

Prodseklik sveta za finance tov. Ivan Gologovšek je izbrpno poročal o izvajanju družbenega plana in proračuna v letošnjem letu. Tako se dohodki občinskega proračuna niso v celoti realizirali. Dosedanji izdatki proračuna za leto 1956 znašajo okrog 64 odst., medtem ko znašajo dohodki le 43 odst.

Iz analize je bilo razvidno, da občina po dosedanjih izgleh pri najboljši izterjavi ne bo dosegla več kot 60 milijonov dinarjev dohodkov, medtem ko so bili le-ti planirani s 73.938.000 dinarjev.

Podjetja so v večini v prvem polletju ustvarila manjšo proizvodnjo, kot je bilo predvideno po planu. Ugotovljeno je, da je v posameznih podjetjih slab odnos do rednega izvajanja družbenih obveznosti.

Tudi dohodki prebivalstva so pod planom. Pri izterjavi davkov se opaža, da večina dolžnikov poravnava svoje obveznosti šele potem, ko se izvede prisil-

na izterjava. Vse to negativno vpliva na izvedbo družbenega plana.

Na seji je občinski odbor razpravljalo, na kakšen način bi izboljšal odkup mleka. Nujno je, da se pri prevzemu mleka meri le maščoba, kar bo prisililo posamezne kmetovalce, da bodo oddajali le kvalitetno mleko, s tem pa si bodo tudi lahko zagotovili ceno mleku.

Iz proračunskih rezerv je občinski ljudski odbor med drugim odobril tudi polovico stroškov za izdelavo načrtov oziroma investicijskega programa Tovarni čokolade in likerjev za hladilne naprave in predelovalnico sadja. Hladilnica z obrati bo stala 500 milijonov dinarjev. Gradnja naj bi se v Vidmu-Krškem v etapah.

Na koncu je občinski ljudski odbor sprejel še razne odločbe.

Prvo tekmovanje gasilskih pionirjev

Predzadnje nedeljo so imeli gasilski pionirji okraja Trbovlje v Radečah tekmovanje. To tekmovanje je bilo prvo v Sloveniji.

K tekmovanju se je zbralo 60 pionirjev, dve desetini pa sta zaradi nastalih ovir opravičili. Gasilski pionirji so tekmovali z vajami in metanjem cvet, nadalje so pionirji na tem tekmovanju odgovarjali na vprašanja iz gasilske literature. Vsak pionir je moral odgovoriti na tri vprašanja. Tekmovanju je prisostvoval

poleg komisije in članov upravnega odbora okrajne gasilske zveze tudi republikanski gasilski poveljnik tov. Spicer, ki se je pohvalno izrazil o tej zamisli in je bil presenečen nad znanjem najmlajših gasilcev. Seveda gre priznanje tudi vaditeljem, ki so se že leto trudili in vadili z mladimi gasilci.

Vsak udeleženec je dobil priznanje listino za sodelovanje na tem tekmovanju, tri najboljše pionirske desetine pa darila. Tako je dobila krasni prehodni pokal, darilo okrajne Zveze prijateljev mladine v Trbovljah, pionirska desetina iz Brežic, drugo darilo, paketo, darilo OGZ Trbovlje, je prejela desetina iz Sevnice, vedrovko tudi darilo OGZ Trbovlje, pa gasilski pionirji društva Trbovlje-mesto. G.

S trboveljske gimnazije

Ceprav se je novo šolsko leto šele začelo, mladinska organizacija na gimnaziji že marljivo dela. Priredila je dve predavanja, na katerih je tov. Franc Setine pripovedoval o vtisih s potovanja po Belgiji in Holandiji. Dijaki so tov. Setinca pazljivo poslušali in posegali tudi v diskusijo. Predavatelj je nadalje obljubil, da bo v kratkem predaval tudi šolski skupnosti.

Brežička gasilska pionirska desetina

Pomenki v naravi

Razvoj delavskega samoupravljanja v rudniku Trbovlje

Korak naprej

Stvari, ki nas žulijo
Mnogi aktivisti so
preobremenjeni

Zerjav na Dobrni zajema pesek

S plenuma Okrajnega sindikalnega sveta v Sevnici Dvig življenske ravnin terja večjo storilnost

V sredo, 26. septembra, je bil v Sevnici sestanek razširjenega plenuma okrajnega sindikalnega sveta, kateremu sta poleg članov in gostov prisostvovala še član predsedstva Republiškega sveta zveze sindikatov tov. Jože Jurač in tajnik okrajnega odbora SZDL Trbovlje tov. Janez Jesenšek. Predsednik OSS Trbovlje tov. Vili Škrinjar je v svojem obširnem poročilu analiziral slabosti v delu sindikalnih organizacij in podal smernice za bodoče delo.

Naše gospodarske organizacije posvečajo vse precejšnjo skrb vprašanju norm in akordov v podjetjih. V industriji našega okraja je plačano le 43,3% delavcev po normah, medtem ko so dani skoraj povsod pogojji za normiranje celotne proizvodnje. V naših podjetjih danes res ni problema uvedbe norm, ker večina podjetij že razpolaga s potrebnimi delovnimi pokazatelji. Vprašanje je le samo vodenje natančne evidence o storitvah na posameznih delovnih mestih. Tega vprašanja pa ne bo mogoče več prepuščati le operativnemu vodstvu podjetja, marveč bo moral o tem razpravljati tudi delavski svet na svojih sestankih.

Pomanjkljivosti v organizaciji dela, plačilnem sistemu itd. — vse to hromi in ovira hitrejši porast produktivnosti dela. Nekatera podjetja, kakor n. pr. Strojna tovarna v Trbovljah, Rudnik Trbovlje-Hrastnik, Keramična tovarna na Izlakah, Kopitarna v Sevnici, Papirnica v Radečah in Roto tovarna v Vidmu-Krškem, so posvetila vso skrb organizaciji dela, zaradi česar so dosegli vidne uspehe. Vsa ta podjetja so nekoliko zvišala proizvodnjo in znižala produkcijske stroške. Tudi Rudnik na Senovem posveča iz dneva v dan večjo pazljivost organizaciji dela. Tako mu bo v kratkem uspelo, da bo pri čiščenju premoga lahko delal samo v dveh izmenah, medtem

ko bo tretjo izmeno zamogel zaposliti pri drugih delih.

Nekateri delavski sveti in uprave podjetij poskušajo zagotoviti svojemu kolektivu višje plače, namesto da bi predvsem skrbeli za zvišanje produktivnosti dela. Krojaško podjetje v Trbovljah, katerega delavci ne dosegajo norm, krije razliko v plačah iz dobička, ki ga doseže z nezakonito prodajo blaga. Tovarna kemičnih izdelkov v Hrastniku ima zelo malo normiranih (Nadaljevanje na 3. strani)

Poučna ekskurzija žena-zadružnic

— Artistične zadružnice so pred nedavnimi organizirale ekskurzijo, da si ogledajo kmetijsko šolo na Grmu in gospodinjstvo šolo v Mali Loki na Dolenjskem. Med potjo so si ogledale tudi kostonjeviško šolo, otroški vrtec in grad. Najbolj so bile izletnice navdušene nad vzorno urejeno kmetijsko šolo na Grmu, kjer so videli toliko zanimivih in poučnih stvari kot še nikjer. Nič manj niso bile navdušene v Mali Loki, kjer so videle, kako naša družba skrbi, da dobe dekleta potrebno

Ni dvoma, da upravljanje tako velikega podjetja, kot je rudnik Trbovlje-Hrastnik, ni majhna stvar. Nič čudnega torej, če delavski svet tega podjetja takoj skrajša ni povsem izpolnil svojih nalog in da je ob mnogih prilikah naletel na dokajšnje težave, ki jih ni bilo zlahka premestiti. In če k temu pridenemo še, da upravljalci niso imeli kdo ve kakšnih izkušenj, niti možnosti za smotrnejše izobraževanje, je povsem logično, da zasedanja niso bila venomer tako kvalitetna, kot so pričakovali.

Osnovna pomanjkljivost, ki je precej ovirala dobro delovanje delavskega sveta, je bila v tem, da ni globlje obravnaval najbolj perečih problemov rudnika, da se je bolj redko sestajal, in da nekateri člani niso pokazali pravega odnosa do upravljanja.

Sicer so bili dnevni redi posameznih zasedanj vedno pripravljene v naprej, videti pa je bilo, da so bila poročila prenekatokrat premašo osvetljena, kar je seveda dokaj vplivalo na razprave.

Slaba stran upravljanja bivšega delavskega sveta se kaže tudi v tem, da o sklepih niso takoj obveščali delovnega kolektiva in da so poročila o zasedanjih in sprejetih sklepih dajali le vsake tri mesece. In če k temu pridenemo še to, da je prihajalo na zasedanja le do 60 — redkokdaj več članov — je

povsem jasno, da celotno delo ostalih stalnih udeležencev ni moglo roditi takega uspeha, kot so želeli.

Tudi delavski svet tega podjetja je ustanovil pet komisij, ki so imele nalogo pripravljati gradivo za posamezna zasedanja. Ker so bile ustanovljene šele januarja, seve niso še mogle priti do pravega izraza. Bolje so delovale le komisije za HTZ službo in finančna vprašanja.

DELO SINDIKALNIH PODRUŽNIC

Če pogledamo na delovanje sindikalnih podružnic v zadnjem razdobju, to je v času, ko je vodil podjetje še star delavski svet, je videti, da tudi le-te niso povsem izpolnile svojih nalog.

Politično delo sindikalnih podružnic ni bilo na zadostni višini. Nekateri pododbori so svojo dejavnost posvetili izključno boju za večje ekonomske pravice sindikalnih članov. Po posameznih obratih so sicer imeli razne sestanke, na katerih so razpravljali o problemih podjetij, vendar to ni zadostovalo za tesnejše stike med delavskim svetom in sindikalnimi podružnicami.

MNOGE SLABOSTI SO SEDAJ OPRAVLJENE

Upoštevalo je dobro in slabe strani in malone vse izkušnje iz prejšnjih let, sta rudniški komisije in sindikalno vodstvo že mnogo časa pred novimi volitvami delavskih svetov opravila vse predprilave in uspela zelo zainteresirati delavce za nove volitve. Prav to je omogočilo, da je sestava sedanega delavskega sveta mnogo boljše od prejšnjega.

Osnovno v delovanju novega delavskega sveta je to, da je že skrajša odločil imeti zasedanja vsak mesec. Pravilnost te odločitve je važna iz več razlogov, najbolj pa zaradi tega, ker so člani novega delavskega sveta spoznali, da imajo upravljati toliko razgibano podjetje, v katerem se problemi porajajo vsakodnevno.

Tudi obveščanje kolektiva o vseh sklepih zasedanj je že mnogo boljše kot prejšnja leta. In ker se je odločno izboljšalo tudi delo posameznih sindikalnih podružnic — osvobodile so se predvsem drobnjakarstva — je videti, da bodo sindikalne podružnice lahko v marsičem pomagale članom delavskega sveta. Predstavniki sindikalnih podružnic se udeležujejo vseh

sej upravnega odbora in zasedanj delavskega sveta. Podružnice pa sklicujejo tudi sestanke, na katerih člani delavskih svetov poročajo o vseh aktualnostih podjetja.

Bolje so začele delati tudi posamezne komisije. Na novo je začela delati komisija za investicije, ki je težišče svojega dela prenesla na odpiranje novega obrata na Dolu.

Večlikega pomena za boljše upravljanje so bili tudi nedavni seminarji, ki so se jih udeležili vsi člani delavskega sveta. Predavanja so bila sicer še bolj okvirnega pomena, jasno pa je, da so dobili člani vpošved v najvažnejše stvari našega družbenega ustroja. Seminarji se bodo v jeseni nadaljevali, in na bodočih predavanjih se bodo lahko člani še bolj poglobljali v mehanizem naše ekonomike, kar jim bo sili koristilo pri njihovem delu.

Težko je reči, kaj vse je razpravljalo delavski svet na svojih zasedanjih. Pač o vsem tistem, kar je odločilnega pomena za nemoten razvoj podjetja. Dobro je to, da je delavski svet seznanjen z vsemi dogodki v podjetju in da je s svojim delom pripomogel odstranjevanju vse slabosti ali pomanjkljivosti, ki so se pojavljale tu ali tam. Se se kažejo nekatere tendence popuščanja proti tistim, ki so iz kakršnih koli razlogov pozabili, da delajo v podjetju, ki je last vse skupnosti, toda ti pojavi so vedno bolj redkejši, kajti končno bi z drugimi silepeli lahko le škodovali sami sebi.

Rudnik se je v zadnjih dveh letih odločno lotil reševanja dviga storilnosti. To je predvsem zasluga rudarjev in pa seve vseh tistih, ki rešujejo ta vprašanja. Storitve je trenutno največja v vseh jugoslovanskih rudnikih. To so omogočile predvsem obširne organizacijske metode. Prešli so od prejšnjega širokočelnemu sistemu odkopavanja. Uvedli so štiri čela, v katerih je uporabljajo jeklene stojke in stropanke. S tem so dosegli večjo koncentracijo delovnih sil, kar je bistveno vplivalo na zmanjšanje proizvodnih stroškov. Te in še mnoge podobne izboljšave so pripomogle, da kolektiv tega podjetja kljub še mnogim težavam uspešno izpolnjuje zadane naloge. Ni dvoma, da so ti uspehi plod prizadevanja celotnega kolektiva in da bodo z nadaljnjim izpopolnjevanjem delavskega samoupravljanja lahko rešili še bolj zagnane probleme.

Vzgajajmo mladež v socialističnem duhu

(Nadaljevanje s 1. strani)

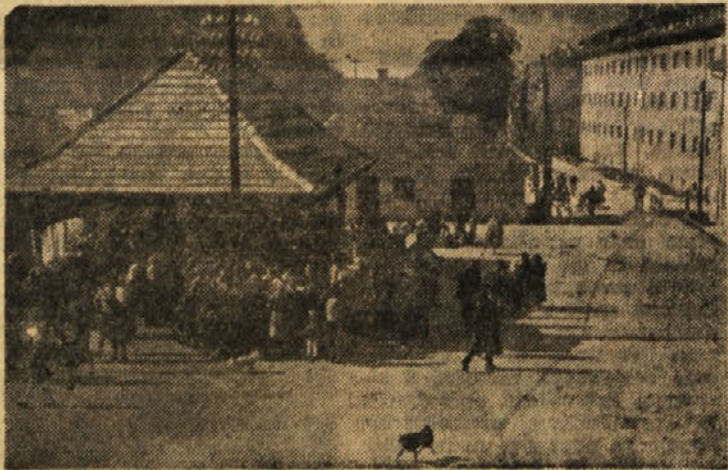
V pripravah za letne skupščine osnovnih organizacij in občinskih odborov Socialistične zveze je treba temeljito pregledati dosedanje delo in urediti tudi organizacijska vprašanja. Organizacija SZDL je v zadnjem času dosegla pomembne uspehe, jasno pa je, da moramo misliti tudi na njene slabe strani in napake odpraviti. Tako je na primer slaba stran občinskih odborov organizacije, da ti odbori še vedno niso politično vodstvo cele občine. To dejavnost je bilo opaziti doslej le v naših centrih, na okoliške kraje se pa pozablja. Občinski odbori SZDL morajo nuditi večjo pomoč osnovnim organizacijam. Tako se je na primer dogodilo, da je neki občinski odbor svoje obveze do okrajnega odbora SZDL v celoti poravnal, dasiravno vaški odbori teh obvez niso izpolnili že dalj časa.

Več bo treba skrbeti tudi za ostale organizacijske zadeve, vprašanje članstva, članarina, politično-ideološko delo, tečaje in podobno. Letne skupščine bodo le tedaj dobro uspeli, če bodo urejena tudi vsa organizacijska vprašanja. Tako bodo ti občini zbori v mesecu novembru in decembru, medtem ko se morajo občinske konference opraviti do 15. januarja 1957.

Vsi pripravki za letne skupščine osnovnih organizacij in občinskih odborov Socialistične zveze je treba temeljito pregledati dosedanje delo in urediti tudi organizacijska vprašanja. Organizacija SZDL je v zadnjem času dosegla pomembne uspehe, jasno pa je, da moramo misliti tudi na njene slabe strani in napake odpraviti. Tako je na primer slaba stran občinskih odborov organizacije, da ti odbori še vedno niso politično vodstvo cele občine. To dejavnost je bilo opaziti doslej le v naših centrih, na okoliške kraje se pa pozablja. Občinski odbori SZDL morajo nuditi večjo pomoč osnovnim organizacijam. Tako se je na primer dogodilo, da je neki občinski odbor svoje obveze do okrajnega odbora SZDL v celoti poravnal, dasiravno vaški odbori teh obvez niso izpolnili že dalj časa.

Več bo treba skrbeti tudi za ostale organizacijske zadeve, vprašanje članstva, članarina, politično-ideološko delo, tečaje in podobno. Letne skupščine bodo le tedaj dobro uspeli, če bodo urejena tudi vsa organizacijska vprašanja. Tako bodo ti občini zbori v mesecu novembru in decembru, medtem ko se morajo občinske konference opraviti do 15. januarja 1957.

Ni še dolgo tega, ko je bil na tem delu ceste v Radečah precejšen ovinek. Sedaj ga ni več in vožnja je manj nevarna.

Na trboveljskem trgu prodajo vsak dan precej pridelkov

Komunisti v Strojni tovarni v Trbovljah so zborovali

(Nadaljevanje s 1. strani)
Ljudi. S temi seminarji bo dobil vodilni kader, po večini mladi ljudje, potrebno znanje, da bo lahko uspešno opravljal svoje naloge v proizvodnji.

Tovariš sekretar je obravnaval tudi organizacijo delavskega upravljanja, dela komunistov v tem upravljanju, kriminal in postratnost v podjetju, stanovanjsko problematiko, ki je v podjetju posebno kritična, nezgode pri delu in higiensko-tehnično zaščito v tovarni. Zelo izčrpno je analiziral ideološko-politično delo članov ZK, organizacijske probleme in vprašanje vzgoje mladih ljudi.

Zelo veliko je k uspehu te konference pripomogla diskusija tov. Janeza Hribarja, ki je v svojem nagovoru poudaril, da je v proizvodnji najodločilnejši činitelj človek. Noben stroj ne more tega faktorja nadomestiti. Brez ustreznega človeka tudi najboljši stroj ne more dati od sebe tega, kar mora. Važno pa je, kako poučiti človeka, da bo delal tako, kot je mogoče. Prav tako važno je, kako se človek loti nekega dela, to je, ali ga opravlja kot nekaj avtomata, ali ga začne z nekim notranjim ognjem. Tudi v tem so naše skrite rezerve.

Zakaj je ljudstvo Jugoslavije zmoglo v revoluciji — je dejal tovariš Hribar. Zmaga bi bila nemogoča, če ne bi bilo tiste notranje zavesti in ljudskih močeh, če ne bi s tako zavestjo tako rekoč z golimi rokami naskočilo tanke in topove močnega okupatorja. Uspeh ni bil odvisen samo od komandanta ali komisarja, temveč od sleherne-

ga borca, ali se bo kakšna akcija posrečila ali ne — tudi najmlajši pionirček-kurir je pripomogel k temu.

Prav zato imamo v naši proizvodnji — je podčrtal tovariš Hribar — še vedno skrite nepreocenljive rezerve. Če bomo znali zaneti v ljudeh ta notranji ogenj, zlasti pri naši mladini, potem bomo sprostil te rezerve in dosegli tiste uspehe, ki si jih želimo vsi. Ni samo plačni sistem tisti, ki bo to vprašanje rešil, pač pa je potrebno, da dvignemo zavest delavca, da bo vsak delovni človek vedel in spoznal, da je od vsakega posameznega delavca in od njegovega dela odvisna proizvodnja ter razvoj in napredek naše družbe ter da je predvsem od njegovega dela odvisen tudi dvig naše življenske ravnin. Da pa v delovnem človeku vzbudimo to zavest, ga moramo politično in strokovno vzgojiti — to pa je ena od najbolj važnih nalog članov ZK. Na nas leži odgovornost — je dejal govornik — ali se bo naše gospodarstvo v bodoče razvijalo pravilno ali ne. Pred vojno je nekaj tisoč komunistov, v Sloveniji 800 do 900, sprejelo nase obvezo, da bo zaktiviziralo svoj narod za upor, za revolucijo in izgon okupatorja. In to se je tudi zgodilo.

Socializmu je dana možnost, da hitreje razvija svoje sile kot jih more kapitalizem, vendar moramo priznati, da je še cela vrsta podjetij, ki do danes niso še dosegla svojega predvojnega nivoja, pa čeprav je bil kapitalizem v stari Jugoslaviji zelo nerazvit. Ta moment — kako

nizka je še produktivnost v nekaterih naših podjetjih, moramo imeti stalno pred očmi. Pred nami pa ni naloga, postaviti se na raven stare Jugoslavije, ampak daleč prekoračiti njeno proizvodnjo in povečati narodni dohodek prebivalstva, s čimer si bomo ustvarili lepše življenje.

Socializem bo zmagal predvsem tam, kjer bo hitreje razvil svoje moči in sprostil delovnega človeka-delavca v svojem polju. Tega pa ne more doseči ali pospešiti noben teror. To izredno važno sprostitev bomo dosegli le, kadar se bo vsak posamezni delovni človek zavedal, da je ves naš uspeh in napredek odvisen samo od dela njegovih rok. Če bomo naš narodni dohodek, ki znaša 1200 milijard dinarjev, dvignili povprečno na leto za deset odstotkov, bo to igralo izredno pomembno vlogo pri izboljšanju našega življenskega standarda. Kadar se bodo naši ljudje zavedali tega, bomo šli vsi z mnogo hitrejšimi koraki v prihodnost.

Tovariš Hribar je pohvalil še prizadevanost kolektiva tovarne v vseh teh vprašanjih, da razvemo svoje naloge, da se bori za večjo proizvodnjo in jo tudi vsako leto dviga, da se bori za znižanje proizvodnih stroškov in da se bori za strokovno in politično vzgojo svojega kadra. Imamo pa še mnogo tovarn, kjer se ne bore za dosego teh ciljev. Kadar pa pridejo v tečaj položaj, kličejo na pomoč, ne vidijo pa sredstev, ki jih imajo sami v svojih rokah, a jih ne znajo izkoristiti.

Ljudje v hribovski vasi

JESENSKO SREČANJE V GRADIŠČU

Ze nekaj kilometrov sem od križišča, ko smo se ločili od ceste, ki drži do Dola pri Litiji, in zavili proti vasi Gradišče, se cesta pred kolesi našega jecpa odvijala položeno in v elegantnih ovinkih. Kupi gramoz ob cestišču, ki jih še ni prekrila trava, sveže napravljeni useki in nasipi, ki se še niso dobro sesedli, kažejo, da pot še ne drži dolgo tu. Nova je in brez večjih kotanj. Jesensko oktobrsko sonce danes le s težavo prebija skozi bombazevinsko temno prevleko oblakov. Dim ognja, ki so ga zakurili na njivi iz krompirjevega grmičevja, sili v pastirčke, ki se gnetejo okrog njega. Orači, ki orjejo strnišče, si malo oddahnejo, in gospodinja je razvezala bisago ter ponuja steklenico, ki prične krožiti. Jesenski zafran je modro prebarval travnike, krošnje drevov se mazrično odražajo od čez nje razpetega neba.

Dolgih smo se kakih osem sto metrov v Dolenjsko gričevje in pred nami se odpira vinska kotlina za Kamom. Vidijo se snežni vrhovi Kamniških planin, Gorjanci in Kočevski Rog. Prav bliže ceste sestavljajo ogljariji

ogljeno kopo; zraven je zloženo že mnogo vreč, polnih črnega oglja. Ob vsaj poti smo srečavali take skladowne z ogljem in železniškimi pragovi. Gozdni kompleks je zelo bogat, cest pa ni, tako da morajo prebivalci v gozdu posekano drevje najprej prekuhati v oglje ali pa ga pretesati v pragove in jih potem speljati daleč do avtomobilske ceste. Ko bo ta cesta, po kateri se sedaj vozimo, popolnoma speljana do Sentruperta, bodo tudi les laže spravili do žag v dolini. S tem se bodo dohodki prebivalstva močno izboljšali.

Avto se nekajkrat zaguga in se sunkoma ustavi. Naprej ne gre več, ceste je zmanjkalo. Skoraj tik do vasi so jo lanske leto že napravili, letos pa tu z delom nadaljujejo.

Delavci, med njimi precej žena s čudno sporecanji krili, ki kar ne morejo zakriti, da so dela na polju veliko bolj vajeni, hite z utrjevanjem cestišča. Delovodja mi rad pojasnjuje: cesto gradi režijski odbor z denarjem iz gozdnega sklada, ki pa ga je za popolno realizacijo načrta za sedaj premalo.

sveže preslikana, izstopile so vlažne proge tam, kjer so pred kratkim izdoblili zid za električno napeljava. Poleg žarnice je tičal v stropu kavelj, na katerega so sto let obešali petrolejko. Preteklost Lani, na praznik 29.

Za kopo bo treba še dosti polen

novembra, so na Gradišču prvič prižgali električno luč. V vas je prišlo nekaj prvih radijskih aparatov, gospodinja ljkažo in kuhajo z elektriko. Gradišče se je tako z elektriko in novo cesto približalo civilizaciji.

Hiše še nismo mogli popolnoma popraviti, — se mi je opravičevala mama. Vas je bila namreč med vojno do tal požgana potem, ko so zaradi bližnje italijanske meje odgnali vse prebivalstvo v Slezijo. Gospodar te hiše je v Nemčiji umrl. Ko so se vrnil v domovino, so našli oropano premoženje in opuščena polja. Prvo seme so naprosili pri sosedih iz ostalih vasi, posejali in pričeli obnavljati domove. Danes se v vasi vojne ne čuti več.

Vstopil je sosed. — Tri paklice »Drava!« — Postregla mu je, toda energično zavrnila napitnico. — Sin jih prinese več, ne da bi s tem zaslužil, temveč da bi ustregel sosedom, da jim ni treba v Radeče po cigarete.

Delo dobro napreduje — cesta se približuje vasi

Prijazno vabilo

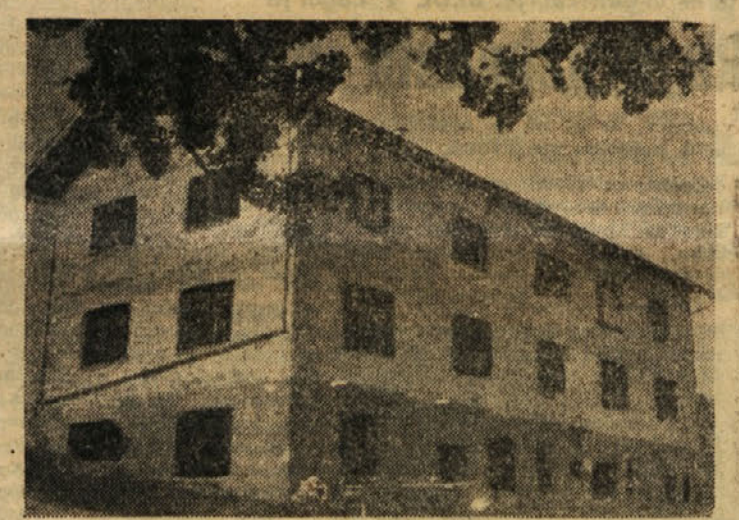
Sredi vasi Gradišče se dviga daleč vidni alpa. Njeno ogromnost vidim šele, ko stojim pod njo. Sedem metrov ima v obsegu in trinajst vrhov. (Vaški oštr je hotel pred vojno napraviti na tej lipi veliko gostilniško ploščad.) Kot sem spoznal kasneje, so vaščani zelo ponosni na njeno čestitljivo starost štiri sto let, in najstarejši možje se je spominjajo še take, kakršna je. Šest neometanih hiš se je razvrstilo v položno padajočo ulico. Ilonata malta med kamenjem, pomešana s peskom in apnom, kot da se še ni posušila. Hiše z opečnatimi strehami, še ne stoji dolgo, kažejo pa rahlo zabrisani starodavni kalup.

Strehe so pokrite z opeko. Živina v hlevih prestopa in prežvekuje, po gnojiščih, prislonejnih prav ob pot, brskajo kokoši. Konj in vol, ki so ju z glasnim vpitjem vpregli pred voz, v čigar veliko pleteno košaro je nabasan gnoj, sta potegnila z bližnjega dvorišča proti njivam.

— Mama, kje pa imate gostilno? — Zejen sem bil.

— Gostilne nimamo, pa kar k nam noter stopite, letošnji bunkev je prav dober! —

poimesec domačega kruha in odhitela v klet po obljubljeno pijačo. To je slovenska gostoljubnost. Tako sem spoznal Selarjevo mamo. Na mizi je ležala zadnja številka »Zasavskega tednika«, kar me je prijetno iznenadilo. Selarjeva mama se ni mogla nadejati, da sedi pred njo pravi, resnični novinar — to je tisti, ki piše v »cajtnges«. — Hiša je bila

Dograjen, če bo denar Zadrudni dom v Podkumu

Dvig življenske ravni terja večjo storilnost

(Nadaljevanje s 2. strani) zamih delovnih mest in še ta so postavljena tako, da jih delavci z lahkoto dosežajo s 160%. Podjetje »Foto-Trbovlje« je povisalo plače vodilnim uslužbencem v nasprotju s predpisi, tako da so nezakonito izplačane plače dosegle že 150.000 din.

Prav sindikalne organizacije morajo voditi ostro borbo proti vsem nesocialističnim in družbi škodljivim prestopkom. Družbena kontrola je najmočnejši in najnezanesljivejši instrument za pobijanje vseh vrst gospodarskega kriminala, ki ga ustvarjajo razni brezvestneži.

Lani so organi Tajništva za notranje zadeve odkrili v našem okraju 444 kaznivih dejanj, pri katerih je sodelovalo 548 storilcev, ki so okrajni skupnosti napravili okrog 42 milijonov dinarjev škode. Tudi letos se stanje ni izboljšalo. Do 15. aprila je bilo odkrito 138 kaznivih dejanj, povzročena škoda pa se čeni na približno 12 milijonov dinarjev.

Ponekod je bil vzrok za kazniva dejanja pomanjkljiva evidenca nad porabo materiala. Na gradiščem Roto tovarne v Vidmu-Krškem je dobro organizirana skupina tatov kradla že od leta 1952, medtem ko so jo izsledili šele lanske leto. Pri kraji gradbenega materiala v tej tovarni je sodelovalo okrog 60 ljudi, posredno ali neposredno, ki so napravili skupnosti okrog 12 milijonov dinarjev škode. Tem ljudem je torej omogočala nemoteno kaznivo delo slaba evidenca nad porabo materiala, kar je značilno za gradbena podjetja. Prav tako je v podjetju »Tehnica« v Cerkljah 26 tatov pokradlo za več kot milijon dinarjev cementsa. V trboveljskem rudniku je dalj časa ležal na prostem 600.000 din vreden električni kabel. Pogrešili so ga šele, ko so kriminalni-

stični organi izsledili krivca in o tem obvestili rudniško upravo. V Elektrarni v Trbovljah je nekdo ukradel stroj v vrednosti 300.000 din, ker je bil stroj na prostem. Obstajajo pa seveda še druge oblike in možnosti za odtegotanje družbenih sredstev.

TEHNIČNI ZAŠČITA ZMANJŠUJE NEZGODE

Resen problem v naših podjetjih je še vedno pomanjkljiva higijensko-tehnična zaščita dela, ki ima za posledico večje število nesreč pri delu in precejšen odstotek bolniških dopustov. Škoda, ki jo družba zaradi tega utrpí, gre v milijone. Imamo pa tudi primere, da se delavci ponesrečijo ali obolijo pri delu v podjetjih, kjer je higijensko-tehnična zaščita sicer v redu, vendar se je delavec ne poslužuje. Prav bi bilo, da bi sindikalne organizacije prirejale za svoje člane predavanja o higieni in zdravi prehrani, kajti nemaleokrat se zgodi, da delavec zboli zaradi nezdrave prehrane in pomanjkljive osebne higijene.

V DELAVSKIH SVETIH JE PREMALO ŽENA

Sestava novih delavskih svetov v naših podjetjih je dosti boljša kot prejšnja leta, kar je predvsem zaslug sindikalnih organizacij. Vendar pa število žena in mladin v delavskih svetih še ni zadovoljivo. Povsod tam, kjer so politične organizacije agitirale za pritegnitev žena in mladin v delavsko samoupravljanje, uspeh ni izostal. Na splošno lahko trdimo, da so prišli v delavske svete dobri kadri, od katerih lahko pričakujemo, da bodo le-ti ne samo gospodarski, temveč tudi družbeni organi. V mesecu maju in juliju letošnjega leta so bili v vseh pod-

Nič več dve uri ho e do šole

V februarju predlanskega leta so na Gradišču odprli svojo šolo. Mladina si je oddahnila, ni bilo več treba dve uri pešati do šole na Dolah.

Gruča otrok se je igrala na dvorišču »Med dvema ognjema«. Zivžav je bil velik.

Sole nisem mogel najti, zato sem se prepustil, da me je do nje popeljal razkuštrani kratkohladičnik. Bil je odmor in v razredu je sedela samo šolska upraviteljica — mlada dvajsetletna Cveta Pungertnik. — Od osnovanja pa do letos

„Tinek ima pit' sabo!“

Otroci so povedali, tovarišca učiteljica mu je segla v mali žep in privlekla na svetlo stekleničko, do polovice še polno. Vino!

Otroci so sami doma, lačni so. Najstarejša je spekla jajca in jih zalija z vinom. Stariši ne rečejo nič, sami silijo otrokom zganje, polne vinske kozarce. Ti se ne branijo. Pijejo vsi, stari in doraščajoči, doma in po »pušelšankih« — domačih zabavah, ki jih prirejajo po trgatvi, vsako nedeljo v drugi hiši. Tepež in slabost, bolezen in smrt. Pri nekemu gospodarju je za-

radí govejce jetlike poginjla vsa živina. Dokler ne bo popravil hleva, ne sme kupiti nove. Mleka ni, otroci so lačni.

Videl sem dekletce, ki sem ji prisodil osem let, pa jih je imela šestnajst. Mnogo otrok je telesno zelo zaostalih za svoja leta.

— V šolo hodimo radi, tu je tako lepo! — Ze ob petih zjutraj so otroci morali vstati in gnati na pašo, medtem ko so starejši nastavili novo prešo. Potem so morali napraviti drva, nanositi vodo.

Teško je biti kmečki otrok

„Ne znam pisati“

Dekleta so pričela s tečajem Rdečega križa. Učiteljica piše na tablo, one prepisujejo. Nato začne narekovati. Dekleta spet pišejo, samo ena izmed njih ne.

— Marica, si utrujena? Zakaj ne pišeš? —

Zimska pravljica

Ajda je že v cvetju, v dolini jo že žanjejo. Smo že precej visoko, okoli osem sto metrov nad morjem in letina se tu zakasni za tri tedne. Hladen jugozahodnik vleče čez sončno reber ob vsakem vremenu. V juliju bodo tu zadnje češnje.

Oprrtal; si bodo ta teden bren-tače in se spustili do vinogradov. Še šmarica je letos dobro obrodila. Med ropotanje klopotcev in drdranje mlinov ter škripanje stiskalnic.

Zima, ti kar pridi, pijača je doma.

Veter bo kmalu nato pričel vrtničiti kosme snega in jih odlagati po travnikih in njivah. Meter, dva. Zameti bodo rasli, vas bo odrezana od ostalega sveta. Šola bo le nekajkrat, otroci ne bodo mogli do nje. Učiteljci pa se bosta selili s peči na peč. V njuni sobici, preurejeni iz žitne kašče, so letos sicer položili lesen pod na beton, ki je do sedaj pokrival tla, toda v sobi ni peči in mraz bo. Okoli hiš bodo zavijali volkovi in se podile divje svinje, iz gozda se bo priklatila divja mačka in vohala hrano.

Morda bi pravljici lahko dodal še hrepenenje dveh mladih deklet po romantični silvestrski noči, glasbi in toaletah. V dolini plešejo, vaški učiteljci pa zmrzujeta in poslušata pogovore žena, ki so se zbrale ob kolovratih.

Dekle tam v kotu gleda z zaljubljenim obrazom v noč in sanja, da bo po pustu že gospodinja tam na Mlakah. Njen nezakonski sin bo morda le dobil očeta. V sanjah si pripravlja kralcevič, kakršnega že dolgo ni bilo deset vasi: naokoli, in tudi on bo povabil prijateljce na pušelj. Potem pride pa svatba in plesali bodo tri dni skupaj.

Zivljenje je vendar tako lepo.

Brzimo v dolino. Dež, ki je prej samo rosil, se je sedaj ulil in zdj se mi, da avto komaj strizže zavose dežnih nití pred ščitnim steklom. Razsušena zemlja na to že pet tednov ježno čaka in kmetje so sedaj zadovoljni.

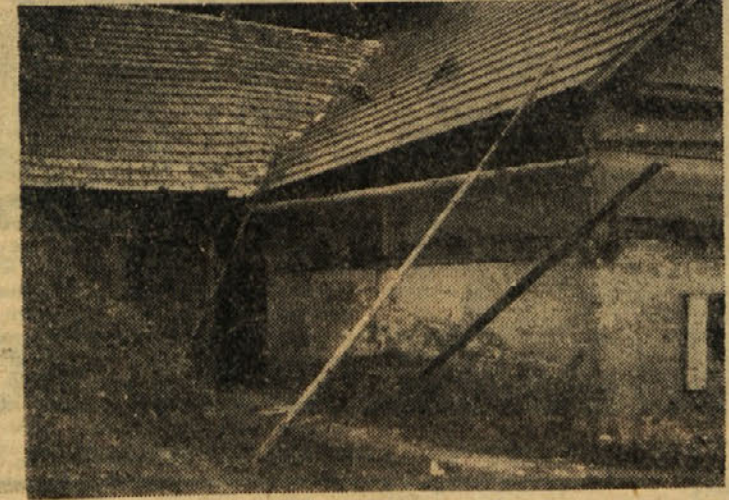
Jaz ne toliko moje fotografije v sobotni številki ne bodo najboljše. Borut Plavšak

Kaj pravijo prebivalci Ulice talcev v Zagorju

Ker sta list »Pavliha« in tudi Zasavski tednik v »Zasavskih bodicah« že večkrat pisale o Ulici talcev v Zagorju kot o zelo razupiti ulici, je prav, da pristahnemo, kaj pravijo o tem neprizadeti prebivalci te ulice.

Ulica talcev v Zagorju sega od poslopja Kmetijske zadruge do zagorskih Apnenic in je večinoma v izgradnji, zato razumljivo ne more imeti tekega videza kot ostale ulice. »Pavliha« pravi, da je to ulica »razgrajčev«, vendar to v celoti ne drži. Res je, da se čuje iz neke kleti na koncu ulice, kjer točijo jabolčnik, pozno v noč petje, včasih tudi razgrajanje in podobno, nad čimer se zgražajo ostali prebivalci. Prav bi bilo, da bi pisec »Pavlihe« ošiba! prizadete posameznike, ne pa vseh prebivalcev ulice.

Mislimo, da že samo ima te ulice zasluž, da se ga uporabljajo bolj častno — za red in mir pa naj bi poskrbeli pristojni organi oblasti.

To je šola v Gradišču

Dekle je zahtelo. Ni dalo glasu od sebe. Prihodnjic je ostalo njeno mesto v tečaju prazno.

Šele tedaj se je pričelo učiteljici svitati, in končno je prišlo na dan, da Marica ne zna pisati. Med vojno v Nemčiji ni hodila v šolo, po vojni pa je bila prestra in nikoli se ne bo spopri-

jih je. Manj čudno je, da ne znajo pisati nekateri starejši vaščani okoliških vasi. Šola je bila tedaj tako daleč.

Nekateri vaščani so videli vlak prvič in zadnjič, ko so jih Nemci izselili in ko so se vračali domov! Še sedaj si o teh razburljivih časih marsikaj pripovedujejo.

Zadnje brazde

Gospodinja izza pluga je zaklicala deklid, ki je vodila to ne-navadno vprego: »Lepo se drži, saj se lahko, ko pa je krompir tako dobro obrodil!« Ded pri prednjih kolesih starodavnega pluga pa je zadovoljno zamomljaj in debelo pljunil v razor.

Odločni ukrepi Sveta za gospodarstvo občine Zagorje

Za realizacijo družbenega plana

Pregled stanja zagorskih gospodarskih podjetij do konca septembra — Izpolnjevanje letnega plana — Primanjkljaji in izgube — Sušmarstvo cvete — Izpolnjevanje občinskega proračuna

Cepprav nekatera zagorska podjetja odločno izpolnjujejo letošnji občinski družbeni načrt in s tem omogočajo izpolnjevanje občinskega proračuna, je na drugi strani videti dokaj težaven položaj tistih podjetij, od katerih ima občina največ dohodkov. Analiza izvrševanja letnega načrta podjetij kaže, da bo le-ta v celoti do kraja leta težko dosežen. Občinski organi so ugotovili, da storilnost v nekaterih podjetjih celo nazaduje, kar bo vsekakor prineslo vrsto motenj še v prihodnjem letu. Za povečanje storilnosti se v podjetjih ni malone nič napravilo, na drugi strani pa so podjetja zaposlila več delavcev, kot so to predvideli v svojih letnih načrtih.

Sistem premiranja, zlasti pa norm, se doslej še ni izboljšal. Čeprav je svet za gospodarstvo že pred meseci ugotovil, da bo treba norme v nekaterih podjetjih temeljito revidirati, taista podjetja tega doslej še niso storila. To se najbolj vidi v podjetju »Slikarstvo in pleksarstvo«, kjer so visoko prekoračili plačni sklad, celotnega prometa pa doseglj le nekaj odstotkov. Ugotovitev občinskih organov pa še pove drugo nevarno stran. Nekatera podjetja ne le, da niso dosegla polletnega plana, marveč celo poslovala z izgubo in primanjkljajem. Najbolj kritično je v rudniški restavraciji, katera izkazuje 712.000 dinarjev manka. Malomarno poslovanje tega podjetja se je začelo že lani, in videti je, da niti lankosletna izkušnja ni izboljšala vodstva niti delavskega sveta, da bi poiskal vzroke tega stanja. Sicer drži, da je menza bila mala vsa tista sredstva, ki so se nabirala od gostilne, vendar to nikakor ne opravičuje niti uprave niti delavskega sveta, da že takoj skrajša ni napravil odločne ukrepe.

Poglejmo še krojaško-šiviljsko delavnico. Le-ta je imela doslej komaj nekaj okrog 900 tisoč dinarjev celotnega prometa, izguba pa znaša nekaj okrog 100.000 dinarjev. Delavci so prejemali zadnje mesece 60 odst. plače. Se pravi, da delavci niso imeli vseskozi dela, na drugi strani pa sušmarstvo cvete, kar povzroča seve škodo tistim obrtnikom, ki plačujejo svoje dajatve v red. Podobno je tudi v pleksarskem podjetju. Občinski organi imajo točne podatke o sušmarstvu in človeku se upravičeno poraja sum, da nekateri pridejo na redno delo le zato, da si v tem času nabe-

rejo moči za popoldansko delo, seve za svoj račun. Kam bi privedel takšno delo, ni treba posebej poudarjati, vsekakor pa moramo pibiti, da ima od tega velikansko škodo vsa skupnost. Kot rečeno, nekatera podjetja lepo izpolnjujejo načrtane proizvodne načrte. Trgovska podjetja, z razliko podjetja »Preskrba«, ki ima nekaj težav okrog večje prodaje prehrabnega blaga, dobro izpolnjujejo svoje obveznosti. Sem sodi v prvi vrsti »Potrošnja«, ki je precej preseglala plan, in upati je, da do konca leta še kanijo povečati prodajo.

Presenljivo so se popravile tudi kmetijske zadruge. Razen zadruge v Zagorju, ki plana ni izpolnila in ima v trgovini celo nekaj izgube, so vse ostale plan dosegle; zadruge v Cemešniku pa je vse svoje sile namenila pospeševanju odkupa in pri tem delu dosegla razveseljive uspehe.

Ostala, zlasti večja podjetja, rudnik, Industrija gradbenega materiala in še nekaj drugih,

bodo plan dosegla, manjša pa se ubadajo s tolikšnimi težavami, da bodo svoje obveznosti do konca leta težko izpolnila.

Ko je svet za gospodarstvo na seji poslušal še izvrševanje proračuna občinskega ljudskega odbora, so odbornike seznanili še z mnogimi težavami dotekanja proračunskih sredstev. Zato je sklep, da bodo v tem mesecu na vsak način izterjali razne davčne izostanke, docela razumljiv, saj bo to vsaj omogočilo, da bo občinski ljudski odbor lahko nemoteno posloval.

Svet je sklenil imenovati komisijo, ki bo pregledala zlasti tista podjetja, ki plana niso izpolnila, in skušal najti vzroke, obenem pa najti način v preostalih mesecih do konca leta, vsaj izboljšati dosedanje poslovanje.

Ti in še nekateri drugi ukrepi sveta za gospodarstvo seve ne bodo mogli nadomestiti zarnjenega izpada v proizvodnji. Jasno pa je, da bo pregled dal dragocena napotila za prihodnje leto. (v)

Slabo gospodarjenje v Mizarskem podjetju „Bor“ v Vidmu-Krškem

Upravnik mizarskega podjetja »Bor« v Vidmu-Krškem je dal odgovor na položaj in službo. Podjetje ne uspeva več, ker ni ponudb in nimajo dovolj lesa. Tako trdi upravnik podjetja. Takšnega mnenja pa so tudi mizarji v tem podjetju.

Da ne bodo v zmoti še ostali, je nujno, da pogledamo resnici v oči. Izgovor, da podjetje ne bi imelo dela, ne drži. Pred nedavnim je imelo več ponudb; občinski ljudski odbor je želel, da bi ta mizarna izdelovala več oprav za šole, hišico za telefonsko centralo, sodišče pa je dalo razpis za izdelavo treh razpravnih sob. Ponudbo občinskega ljudskega odbora je mizarna zavrnila, na razpis pa se ni oglasila. S tem je bilo sodišče prisiljeno dati v izdelavo pohištvo drugam.

Tudi izgovora, da ni lesa, ne moremo vzeti resno, saj je na stolice mizarskih podjetij, ki jim nikoli ne manjka lesa. Pri tem je potrebna iznajdljivost in pa dobra volja.

Videti je, da v kolektivu, kakor tudi pri samem upravniku, ni dovolj socialistične zavesti, ko trde, da podjetje nima več možnosti za obstoj. Zavedati se morali, da bo z likvidacijo

podjetja ogrožena tudi njihova eksistenca.

Zadnji čas je, da vsi člani kolektiva mizarskega podjetja »Bor« primejo pošteno za delo in si s tem zagotovijo lepo življenje in spravijo svojo mizarno na tako višino, kot je bila nekoč. Obenem pa bi s tem dokazali, da so vredni zaupanja in nalog, ki jim jih nalaga družba.

ALI JE POVSD Brestanica brez pitne vode in v oblakih probu TAKO?

Tako se človek vprašuje, ko hodi mimo sadovnjakov v Spodnjem Posavju in kar trpi ob hudih napakah, ki te bodejo v oči. Mnogokje leži sadje pod drevmem in gnije, da se moraš vprašati, ali ga lastniki zares ne morejo uporabiti drugače, kakor da ga enostavno prepuste usodi. Mnogo je načinov, ki prinašajo korist. Stisniti bi ga bilo mogoče v sadjevec, prodati ali pa posušiti.

Prav diametralno nasprotno se greši morda še češče. Sadje se otrese, ko zdaleč še ni zrelo. Pravijo, da daje tako več pižaje. Morda, toda kakšne? Zakaj ubrati sadu, da dozori, in to celo v času, ko je po srečnem naključju sonca na pretek. Ali ga ni škoda?

Prav tako ravnajo mnogokje z grozdem in že se čujejo glasovi, da bo treba že kar trgati (ptice) za zbljezo, lotevajo se ga ose in sršeni, da strahu pred dvo-nožnimi odjemalci niti ne omenjamo) Trgati, čimprej potrgati! In to celo v krajih s slabimi legami, pa letos, ko je razvoj tri tedne.

Ali se ne pravi temu pljuniti na vse svoje delo in skrb, ki jo je vinogradnik vložil v to, da bi od pridelka zares kaj imel. Vse leto se je trudil, da obvaruje trje pred boleznimi, ki so grozile, nazadnje ko gre samo še za to, da vlije sonce v ta žlahtni sad sladkobo in aromo — takrat gre in to prepreči on sam. Utruga — kaj bo imel od kislice? Slabo ceno, nezadovoljstvo, razočaranje! Ali ni tako ravnanje nezadnjaško? Skrajni čas, da se spremeni — in prav tu bi bil eden izmed najkoristnejših, če že ne najhvaležnejših opravkov kmetijskih zadrug in tudi občin. Vsako prizadevanje, prepričati ljudi, bo rodilo spoznanje, za katerega bodo naposled vendarle hvaležni. L. A.

Brestanica ima dva vodovoda: trškega in elektrarnskega. Prvega, ki naj bi služil potrebam trškega prebivalstva, je že pred drugo svetovno vojno pričela graditi takratna banovinska uprava, drugega pa je po osvoboditvi za svoje naselje zgradila elektrarna. Trški vodovod zajema vodo potoka Brestanice v tako imenovanem »Slavčcu« v Stolovniku. Ta potok pa prinaša s seboj precej nesnage. V zajetju so našli že celo poginule prašičke, mačke, čreva in podobno, kar vse je dalo povod že prenekaterim živahnim razpravam na množicnih sestankih. Na žalost pa je ostalo o vsem tem samo pri razpravah, prebivalstvo pa se mora naprej zadovoljiti s tem, kar mu spusti vodovod skozi skromno filtracijo. Da spijejo največ takšne »pitne« vode ravno otroci, menda ni treba posebej poudarjati.

V času, ko posvečamo tolikšno skrb zdravju državljanov, posebno še zdravju našega mladega rodu, se bo treba nujno lotiti tudi rešitve tega že kar kroničnega problema Brestanice. Zelo bi bili hvaležni sanitarni inšpekciji, če bi nam tudi ona po svoji strani pripomogla do zdrave pitne vode.

Nadalje bi tujec, ki pride v Brestanico, na prvi pogled sklepal, da imamo v kraju kakšno cementno tovarno, kajti od jutra do večera se dvigajo pri nas oblaki prahu. Gospodinje si ne upajo odpirati oken in zračiti svojih stanovanj, saj se jim prah celo skozi zornica okna prikrade v sobe. V gostlinah in trgovinah in sploh v vseh ostalih lokalih zaman tudi po večkrat na dan brišejo prah. Vedno znova in znova se ta

nadloga nabira in kopiči, kjer le more.

Pred nekaj leti so v Brestanici kupili poseben sod, ki drži 2000 litrov, z namenom, da bodo cesto skozi trg redno škropili z »slavgo«, ki jo zastoj nudi Tovarna celuloze na Vidmu. Po komaj nekajkratnem škropljenju pa je sod izginil v pozabljeno, skozi trg pa vsak dan drvi po 150 in tudi do 300 avtomobilov, ki dvigajo gore prahu. Samo elektrarna zvozi dnevno skozi kraj 20 15-tonskih vagonov premoaga s postaje. Potem še rudniški avtomobil in avtomobil celulozne uprave, avtobus in ostala vozila. O tem prahu je bil govor tudi že na zadnji občinski seji. Skrajni čas je, da se v ta namen kupljeni sod spet »reaktivira« in uporabi za to, za kar je bil določen. Prevoz potrebne »slavge« z Vidma pa naj oskrbe tisti, ki napravijo največ prahu, kar bo z malo dobre volje in uvidevnosti vsekakor izvedljivo.

Ob koncu pa še tole: večina težkih avtomobilov kar drvi skozi naš trg. Ali bi glede na okoli brestaniško cesto ne bilo mogoče predpisati največjo dopustno hitrost samo 15 km/h? Prizadeti.

Gospodinjski center v Hrašniku

Pomagati gospodinjam, da bodo laže in bolj sodobno opravljale vsakodnevne dolžnosti, vsekakor ni lahka naloga. Manjka nam še potrebnih izkušinj, raznih učil, ponazoril in mnogo tehničnih pripomočkov. Toda vsega tega se žene po zasavskih občinah niso ustrašile, čeprav so vedele, da je vsak začetek težak in terja dokaj prizadevnosti in iznajdljivosti. Prvi korak k načrtni vzgoji so bili vsekakor nekaki sestanki, na katerih so se gospodinje in dekleta pogovorele, kako začeti. Rezultat teh pomenkov je bil ta, da so po naših občinah začeli ustanavljati centre za gospodinjsko.

V Hrašniku so podoben center ustanovili na zadnji občinski seji, žene pa so že imele pripravljene okvirne načrt, katerega kanijo bržkone še izpopolnjevati in dopolniti z novimi podrobnostmi.

Prvo nalogo, ki si jo je center zadal, je opravljena. Pet enodnevni tečajev za vkuhanje sadja je končano. Nekaj desetina gospodinje se je seznanilo, kako se kar najbolj poceni in solidno vkuhava razno sadje.

Nadalje imajo hrašniške žene v načrtu več gospodinjskih tečajev v vseh večjih krajih občine. Prvi se začne 1. oktobra v Hrašniku. Ustanovili so dva oddelka: nezaposlena dekleta bodo obiskala predavanja dopolne, zaposlene in gospodinje pa v popoldanskih urah. V tečaj se je prijavilo kar 35 žena, v glavnem deklet, trajal pa bo tri mesece. Kasneje bodo organizirali podobne tečaje tudi na Dolu, Turju in drugih vaseh.

To pa ni vse, ker pripravljajo žene v Hrašniku. Že sedaj nekoliko perspektivno razpravljajo o ustanovitvi pralnice, v kateri bi zaposlil predvsem nezaposlena dekleta, in pričakovati je, da to ni zadnja pobuda hrašniškega gospodinjskega centra. (v)

Plodno delo organizacije SZDL v Zagorju

Več poudarka družbenem upravljanju

SZDL je doslej organizirala 12 tečajev, ki se jih je udeležilo nad 200 slušateljev — Uspela politična predavanja

Občinski odbor SZDL v Zagorju je v zimskih, pa tudi pomladanskih mesecih posvetil največjo pozornost delu in razvoju posameznih terenskih organizacij SZDL. Prizadevanje celotnega odbora je šlo v smeri tolačenja najvažnejših nalog članstva SZDL na političnem, gospodarskem in kulturnem področju.

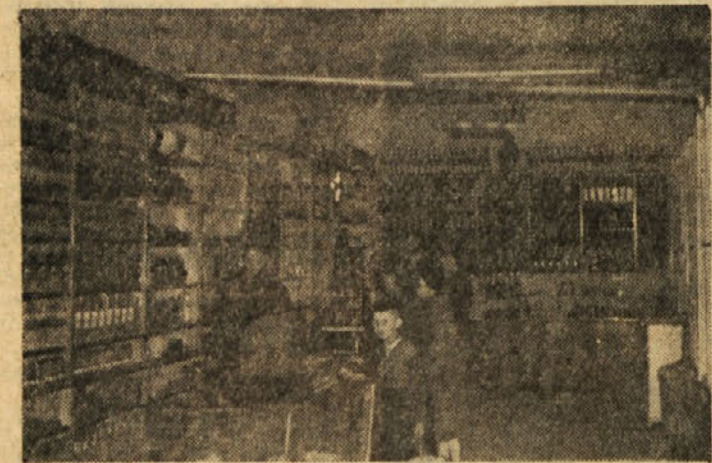
Ni še moč oceniti celotnega delovanja posameznih organizacij, res pa je, da so nekateri dosegli pri tem delu lepe uspehe. Pa tudi vaše organizacije so v nekaterih vaseh postale nosiljice naprednih idej, čeprav — to je treba priznati — pri smernicah nove davčne politike niso v celoti uspeli raztolmačiti volivcem najbitvenejše stvari iz tega zakona. Preveč so se zanašale na občinski odbor in na njegove odbornike in sodili so, da bodo morali le-ti še pogosteje prihajati na njihove sestanke in tolačiti vse nejasnosti. No, občinski odbor je v pomladnih mesecih krepko pomagal vaškim organizacijam, kazno pa je, da ponekod brez pravega uspeha. To se najbolj vidi pri plačevanju taks in davkov, saj so še mnogi kmetje, ki čakajo kdo ve kakšne spremembe, ne pomislijo pa, da z

našel splošnega upravljanja. Občinski odbor moral v zimski sezoni organizirati še več predavanj o družbenem upravljanju: ne teoretičnih, marveč praktičnih — vzeti iz vsakdanjega življenja. Doslej smo že dovolj osvetlili splošni pomen upravljanja, sedaj je čas, da spoznavajo ljudje praktično stran tega in se seznanjajo z celotnim gospodarskim in drugim mehanizmom. To ne bo lahka naloga, vendar ima Zagorje nekaj sposobnih aktivistov, ki dobro poznajo in vedo, kje bo treba upravljalcem najbolj pomagati. (v)

oči, da bodo dočle delo občinskega odbora SZDL v Zagorju namenjeno prvenstveno razvoju družbenega upravljanja. Čeprav so se organi družbenega upravljanja ponekod že uveljavili, pa vendar še niso povsem zaživi in pripomogli k uveljavljanju našega družbenega upravljanja. V teh organih dela še vse premalo ljudi, in upravljanje določenih ustanov in institucij še ni prešlo splošnih okvirov. Povsem jasno je, da imajo ljudje še vse premalo izkušenj, pa tudi trdnega znanja, da bi lahko že v tem času pripomogli k boljšemu in temeljitejšemu izvajanju

V Hrašniku za Teden muzejev

Najbolj se Hrašničani zanimajo za predavanje, v katerem bodo slišali nekaj zgodovine iz darne preteklosti svojega kraja, in pa za razstavo, ki bo v Puharjevem domu Tam bodo razstavili nekaj starih predmetov kmetične in steklarske industrije. Poudarek pa bo na razvoju hrašniške industrije in ljudske revolucije. Muzejski teden bodo zaključili z raznimi prireditvami, na katerih bodo sodelovale sekcije »Svoboda«. Kot se sliši, pa nameravajo obiskati tudi nekatero sosednje muzeje. (v)

V Hrašniku so pred tedni uredili novo sodobno trgovino

Jože Stok — Korotan: 19

(Nadaljevanje)

Partizanska godba

Tam je naletela na prazno vas, ker so domačini zbežali v gozdove pred podivjanimi sovražniki, ki so se bližali Poljanam. Bruja je bil zaradi tega nekoliko v skrbeh, pa je vseeno odinil s svojo vojsko v Podhosto.

Pri vohodu v vas so jih pozdravili rajali strojnici, ki so bledetavo ragljale ob Krki. Ne samo godba, temveč tudi partizani v vasi so bili prvi trenutek nekam zbegani. To pa ne velja za Cankarjevo brigado, ki se je organizirano razvila in strelce iz drvela v napad proti Nemcem in domobrancem, ki so pridrali iz Novega mesta.

Na robu gozda se je razvila divja bitka. Vreščalo in treskalo je, ko da se ruši lavina. Sovražniki se za hudiča niso hoteli umakniti, Cankarjevci pa so bili vtrajni in počasi zavzemali greben.

Godbeniki se niso razbežali, v vasi so si poiskali primerne zaklone in čakali povelja štaba korpusa.

Nenadoma je prifrfortala iz smeri Novega mesta topovska granata in se raztreščila sredi vasi. Sledila je druga in še

tretja, Partizani so dobro vedeli, da je to šele prvi bojni pozdrav, zato so se hitrih korakov umaknili iz Podhoste v gozdove Kočevskega roga.

V trenutku, ko so Kumlanc, Zalokar in Ivan Pokleka zapustili klet, kjer so prej nameravali prebiti hudo uro, je prižvižgala po zraku granata in udarila v hišo štaba korpusa. Njeh je sledila še cela serija jeklenih dež, granate pa so popiskavale in žvižgale po zraku ter z gromkimi eksplozijami rušile poslopja in nosile v vsi kruto smrt.

Vsa ta bojna simfonija je pa imela zelo glasne, zgovorne in barvite uverture, akorde, arije in odmore. Godbeniki so se umikali prav po njihovih taktih. Cim se je zarezal med nje rafal strojnice, so se vlegli na tla, ko

je utihnil, so se strkljali v zaklon, po eksploziji pa so se skokoma spet pognali naprej.

Po enournem umikanju v gozd so godbeniki posedi v majhni dolinici pod Pečko. Tja je prilezel tudi Polde, ki je bil ranjen v nogo, po obrazu pa osmojen in umazan od zemlje. Vendar ni bilo tako hudo. Strahna usoda pa je doletela kuharja zaščitne čete korpusa, ki ga je granata ubila, muhi pa je raztrgala zadnjo nogo.

Po dolini Krke so še vedno prasketale puške, strojnice so regljale ko obeadene gobezdavke, topovske granate pa so že boji poredko padale na položaj okoli Podhoste. V mraku pa so juršiči Cankarjeve brigade le pregnali sovražnika proti Novemu mestu. Poslej je prenehala tudi kanonada — in spet je bilo vse tiho.

Zvečer se je godba vrnila v Podhosto. Borci so bili zelo lačni, zato jim je kuhar Milan hitro skuhal koruzni močnik. Pojedli so malone vrelo jed, kajti dežurni jih je že priganjal v kolono korpusa, ki je odinila v smeri Zužemberka.

Malo pred polnočjo je glavni na kolone prispela na Dvor. Štab korpusa in godba sta se nastanila v Jami, brigade pa so se razmestile po bližnjih vaseh in zaselkih. Vojska je bila utrujena, zato je z užitkom legla k nočnemu počitku, razen borcev,

ki so bili določeni za zavarovanje — na straže, v patrolje in zasedo.

Godbeniki so se zatekli na veliko kmetijo. Domačini so bili pristaži belih, zato so jih sprejeli z mržnjo. Ker v hiši ni bilo dovolj prostora za ves orkester, je šlo pet godbenikov spat na skedenj na seno, ne da bi o tem obvestili dežurnega.

Ob petih zjutraj je dežurni korpusa opozarjal vse enote na strogo bojno pripravljenost. Vsi godbeniki so se takoj dvignili z ležišč in se pripravili na odhod.

Vtem se je prihulil v kuhinjo, kjer je godba prenočevala, so sed in se začel nekaj zaupljivo pogovarjati z gospodinjo. Sočasno je gospodar nagnal dežveltnega sina, naj gre krmit živino, domače dekletke pa je odšlo v spalnico; tam je začelo postiljati posteljo in prepevati partizanske pesmi.

Godbenikom je vedenje vaščanov vzbudilo sum. Ne samo pogovor v kuhinji, pač pa tudi dekletovo petje, ki je imelo nekakšen hinavski prizvok. Kumlanc in Bruja sta se spogledala.

»Pepi, izgleda, da jo bo treba stisniti!« je menil Kumlanc.

Vtem je petje v spalnici utihnilo. Morda je dekleta le preveč pekla vest, ko je skozi okno zagledalo nevarnost. Res je, da je ob prihodu na prag že v rokami in zavpilo:

»Tovariši, bežite... Belčki so tu!«

Godbeniki so planili iz hiše na edina izhodna vrata in se razbežali po vrtu, ko da bi jih izstrelili. Ko so Nemci in domobraneci, ki so pridrali iz smeri Lašč, zagledali partizane, so užgli po njih. Strojnice so iz ognjenega polkroga sejale gosto stvinčeno točo. Godbeniki so sami uvideli, ne da bi jim kdo povedal, kod se je treba prebiti, da je edini izhod iz nevarnosti umik v dolino reke Krke.

Zato so se vsi, z nahrbtniki in glasbilo v rokah zgrnili v divji curek in tekli po čistini v dolino, ko zbegana divjad. Spotikali so se in padali, se trkljali po tleh, se dvigali in drveli čez planjavo ter se končno čez osem-metrsko stromo nagrmadili v rečno kotanjo. Od tam so brez odhida hiteli ob reki proti Soteski, gazili čez rečne naliwe do pasu globoko v vodi, in spet po blatu in grmovju dalje.

»Ja, vraga!...« je vzdihnil komisar Svanik, ko se je oziral po koloni in zaskrbljeno vpraševal: »Kje pa so Sihur, Gračner, Volkar, Zibret in Krautberger?«

Menda niso padli? »Ne, niso padli!« je veselo zavpil Zdovec in pokazal na planjavo: »Glejte, pramkar jo pobirajo od skednja sem.«

Takoj jim je bilo jasno, da so zaspali na skednu. Joj, ali bodo ušli nevarnosti? Jih ne bo pre-

rešetal svinec? Ne, ne bo jih... Se malo, še dvajset metrov, še deset... Rešeni so, že jih vamaže obrežje Krke.

»Jo je kdo skupil?« je Bruja vprašal Zibreta, ki je z iztegnjenim jezikom prvi prispel do godbe.

»Ne!« je zasopljeno globoko izdihnil in lovil sepo.

»Vsi smo ušli in vse prinesli,« je posegel vmes Volkar. »Le Sihur je izgubil govejta jetra, ki jih je ponoči izpeljal korpusnemu kuharju.«

»Naprej!« je ukazal kapelnik in povelel svoj orkester proti Podhosti, kajti tam okoli Duora in Zužemberka se je vtem vnela huda borba med sovobranci in našimi brigadami.

Godbena četa se v Podhosti ni ustavila. Njena pot je držala še dalje — skozi Podturn, Poljane in Yrmošnjice proti Beli krajini.

Na poti iz Crmošnjice do Semiča so godbeniki srečevali skupne partizanov iz Glavnega štaba in drugih enot, ki so se dolotnih obrazov vračali iz Crmošnjice. Tam so se namreč poslovili od komandanta Glavnega štaba NOV in PO Slovenije, general-lajtnanta Franca Rozmana-Staneta, ki se je 7. novembra ponesečil pri preizkušnji novega orožja iz Crmošnjicah. Tragična novica je moreče legla tudi na sree slehernega godbenika. (Nadaljevanje sledi)

Teden TBC

IZ RADEČ BREŽICE

„Očuvajmo otroka pred „uberku ozo“

V času od 28. oktobra do 2. novembra t. l. bo, kakor vsako leto, Teden TBC, in sicer pod geslom »Očuvajmo otroka pred tuberkulozo!«

ih še ni. Na tem sestanku so prav tako sklenili, da bodo vsi občinski odbori RK dobili eno ali dve nesebični in požrtvovalni tovarišici, ki bi prostovoljno opravljali patronažno službo. Ti pomožni sestri bosta nekakšna zveza med protituberkuloznim dispanzerjem in tuberkuloznimi bolniki, njuna naloga pa bo, da bosta obiskovali bolnike na domu in jim pomagali z nasveti in drugače. Za svoje delo bosta prejemale tudi občasno nagrado.

zaščititi človeka izven zdravstvene zaščite. Njih skrb bo, da se bodo zanimale, v kakšnih socialnih pogojih žive ljudje, kakšne so stanovanjske razmere itd. To se pravi, da si bodo prizadevale odpravljati tudi vzroke za tako visoko število tuberkuloznih obolenj, ne pa samo posledice, kakor se je to delalo doslej.

Gostovanje Mladinskega gledališča. — Člani Mladinskega gledališča iz Radeč bodo v kratkem gostovali po okoliških vaseh s pravkar nastudiranim odskrim delom v režiji tov. Kolencve. Obiskati nameravajo Svibno, Dole, Podkum itd.

Ponovitev »Velike puntarije«. — Prejšnjo soboto in nedeljo so radeški gledališčniki ponovili »Veliko puntarijo«. Obe predstavi je obiskalo precejšnje število gledalcev, ki so bili z uprizoritvijo nadvse zadovoljni.

Občni zbor športnega društva. — Športno društvo v Radečah bo imelo te dni svoj redni letni občni zbor. Računajo, da bodo po občnem zboru sekcije društva postale bolj aktivne.

Pocenitev mesa v Brežicah. — Kakor smo že poročali, so v Brežicah reorganizirali mesarska podjetja v skupno podjetje kmet. zadr. Združitev je pokazala razne pozitivne oroizacijske posege in znižanje cene mesu. Uresničena je dolgoletna želja potrošnikov mesa, ki si žele preskrbeti meso popoldne ali pa zvečer z uvedbo dežurne mesnice, ki je odprta vsak delavnik od 17. do 19. ure.

Tudi meso se je pocenilo in prodajajo 1a govedino po 220 din (prej 240 din), teletino po 240 din in svinjino po 260 din. Podjetje je uvedlo tudi posebno mesnico za meso II. vrste, kjer sedaj prodajajo govedino po 190 din. S tem je omogočeno številnim kupcem, da poljubno izbirajo meso. Gospodinjje zelo pozdravljajo te ukrepe mesarskega podjetja brežiške kmetijske zadruge in žele, da se cene v mejah možnosti še znižajo.

Gradbena dejavnost v Brežicah. — V Brežicah se je sicer precej gradilo, vendar akumulacija sredstev v stanovanjskem fondu še daleč ne zmore velikih potreb po stanovanjih. Te dni so prevzeli štiri stanovanjske bloke po 4 stanovanja v naselju JLA, kjer skločavajo še nadaljnjih pet zgradb po 5 stanovanj. Občina Brežice je v naselju Hrastinec zgradila stanovanjsko barako s 6 lipinimi stanovanji. Stanovanjska skupnost v Brežicah je začela graditi dvonadstropni 12-stanovanjski blok ob Vodnikovih ulici, ki mora biti skločan do konca avgusta prihodnjega leta. Tudi individualni graditelji so dobili predite za degraditve svojih stanovanjskih hiš, predvsem za izboljšavo fasad, s čimer bo mesto pridobilo na estetskem izgledu. Prav tako dobiva brežiška bolnišnica novo lice z lepim pročeljem, ki bo zraven obnovljene stanovanjske hiše lepa celota.

Ako primerjamo te uspehe in pred kratkim svojemu namenu izročeno 12-stanovanjsko hišo pri »Agroservisus«, pomeni dosegeno lep napredek, vendar Brežice potrebujejo še najmanj 300 stanovanj, ki se bodo pridobila le s pospešeno gradnjo. Prav bi bilo, da bi se združila gospodarska podjetja in ustanove in skupno gradila nova stanovanja, in da se čimprej ustanovi stanovanjska zadruga, ki bi lahko zelo veliko pripomogla k omiljenju stanovanjske stiske v Brežicah. (tm)

OBČNI ZBOR »SVOBODE — BRATOV MILAVCEV«. — V Brežicah je bil občni zbor »Svobode Bratov Milavcev«, ki je lepo uspel. Delo tega društva v pretekli sezoni je bilo dokaj uspešno. Več o tem občnem zboru bomo poročali v prihodnji številki našega lista.

LESKOVEC

Šolski odbor osnovne šole in nižje gimnazije v Leskovcu se je pred kratkim sešel in pregledal preurejeno šolsko poslopje. Z zadovoljstvom so vsi ugotovili, da je bilo delo tovarišaravnatelja kakor tudi celotnega odbora zelo uspešno. Šola, ki je bila prejšnja leta v sramoto kraju, so med letošnjimi počitnicami popolnoma preuredili v notranjosti in zunaj, tako da ima sedaj resničen videz z avoda, kjer se uči in vzgaja mladina.

ro so sedaj izpopolnili. Vedno so pripravljene tekmovali z ostalimi odredi. Preteklo šolsko leto so zasedli prvo mesto na okrajnem tekmovanju in prejeli za to nagrado v obliki orožja, s katerim so izpopolnili svojo delavnico.

Šolski odbor je razpravljal še o materialnem stanju šole in ugotovil, da je kurjava za šolo za zimo že preskrbljena. Šola si je preskrbel tudi dovolj novih učil, tako da bo pouk lažji in uspešnejši.

Zveza združnic je sprejela tekmovalni program okrajne Zveze združnic. Združnice so sklenile, da bodo ustanovile aktivne združice po vaseh in v nje vključile predvsem žensko kmetiško mladino, ki je obiskovala gospodinjske tečaje. Združnice bodo nadalje uredile toplo gredo v šolskem vrtni, ki bo na razpolago tudi mladim združnikom in šolski mladini. Pripravljajo se tudi že na zimsko predavanje in tečaje.

Društvo prijateljev mladine v Leskovcu zaznamuje lepe uspehe. Med počitnicami je društvo pripravilo šolski mladini 14-dnevno taborjenje v Gazičah pri Cerkljah. Društvo je pridelalo tudi več izletov. Pred kratkim je društvo na seji sprejelo načrt dela. Tako bodo uredili igrišče pri šoli, ki bo imelo prostor za odbojko, rokomet, steze za teke in stoke. Razen tega namerava društvo urediti tudi otroško igrišče.

Pionirska organizacija na leskoveški šoli je pričela z novim šolskim letom zopet z delom. V organizaciji delujejo razni krožki, najbolj marljivi so pa člani Kluba mladih tehnikov, ki jih je preko 150. Lani so si mladi tehniki, uredili delavnico, kate-

ro so sedaj izpopolnili. Vedno so pripravljene tekmovali z ostalimi odredi. Preteklo šolsko leto so zasedli prvo mesto na okrajnem tekmovanju in prejeli za to nagrado v obliki orožja, s katerim so izpopolnili svojo delavnico.

Zadružni dom, ki ga v Podkumu grade že več let, so do sedaj v grobem že izdelali. V njem ima svoje prostore Kmetijska zadruga. Pričeli pa so tudi z opremljanjem zadružne trgovine; mizarji so že položili tla in napravili police za špecerijsko in manufakturno blago. V teh dneh se bo zadružna trgovina že preselila v nove prostore. Zidarji delajo tudi v ostalih prostorih, ki jih bodo, če ne bo prej zmanjkalo denarja, tudi kmalu pripravili za njihov novi namen. V zadružnem domu bo dobila svoje prostore tudi pisarna krajevne urada.

Kmetijska zadruga se že pripravljaja na odkup jesenskih kmetijskih pridelkov. Mladinska organizacija v Podkumu šteje 50 članov. Na sestanku so sklenili, da bodo mladinci sami vodili delo v pionirskih krožkih, ki delujejo na osnovni šoli. S tem bodo mladinci močno razbremenili tovariške učiteljice, ki imajo poleg obsežnega šolskega dela še mnoge druge odgovorne funkcije. Najaktivnejši krožki so šahovski, rokodelski in smučarski.

Preteklo jesen so mladinci pričeli graditi smučarsko skakalnico v Sopotih. Po izdelanem profilu terena jim je načrte napravil inž. Bloudek, dela pa je vodil 17-letni Rafko Celestina. Letos nameravajo skakalnico povečati, da bo dopuščala skoke do 40 metrov.

Pionirji podkumske šole so tudi drugače navdušeni smučarji in že komaj čakajo zime. Šola ima 15 parov smučí, ostale

PODKUM

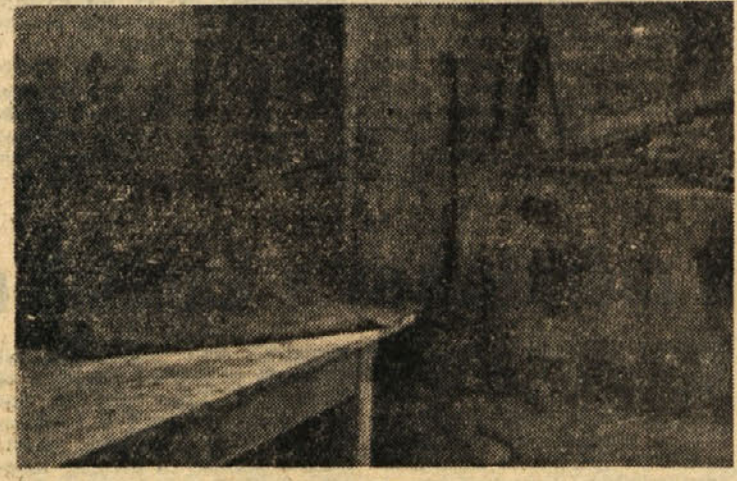
pa so si s prihranki kupili pionirji sami, tako da smučajo skoraj vsi. Sedaj pa se radi igrajo med dvema ognjema in namizni tenis. Do sedaj so imeli mizo sposojeno, pričeli pa so zbirati les in denar, da si jo bodo kupili.

Dobili bodc semensko pšenico

Toča v mesecu juliju ni poškodovala v občini Videm-Krško le velik del vinogradov, temveč tudi preko 50 ha pšenčnih posevkov. Najbolj so bili prizadeti kmetovalci na Pleteljih, Anovcu in Velikem Trnu. Škoda na pšenčnih posevkih v navedenih krajih je bila ocenjena s 50—55 odst. To področje je bilo po toči prizadeto tudi lansko leto in si oškodovani kmetovalci zaradi tega ne bi mogli preskrbeti semenske pšenice sami.

Občinski LO Videm-Krško bo prizadetim gospodarjem preskrbel semensko pšenico po polovični ceni, revnejši pa jo bodo dobili zastopni.

Pšenico bodo razdeljevale kmetijske zadruge.

ARTIČE

Roditeljski sestanek. — Zadnjo nedeljo v septembru je bil v kraju roditeljski sestanek, na katerem je dr. Pirč iz Brežic predaval o otroški paralizi. Po predavanju so se starši porazgovorili o delu svojih otrok in o tesni povezavi šole in doma v skrbi za boljše vzgojo otrok. Za to bo posebno skrbelo Društvo prijateljev mladine, ki je tega dne izvolilo tudi svoj novi odbor.

Pohvaliti je treba starše, ki se redno udeležujejo roditeljskih sestankov. Vidi se, da se ti res zanimajo za vzgojo svojih otrok. So pa tudi starši, ki jih še nikoli ni bilo na sestanku, čeprav bi bilo potrebno, da bi se pogovorili z učitelji. Otroci takih staršev so navadno naj-

slabši v šolskem delu. Zakaj to? Starši mislijo, da je za vzgojo otrok odgovorna samo šola, doma pa naj otrok dela. Taki otroci pišejo šolsko nalogo na paši, ali pa naloge sploh ne napravijo, ker je ne utegnejo. Dolžnost Društva prijateljev mladine bo, da se pobriga za te izkoriščane otroke. Take starše bo treba pač na kak način prisiliti, da bodo dali otrokom čas za šolsko delo in tudi za potrebno izživljanje, saj tak otrok drugače ne bo imel nikoli nič od življenja; danes ne zaradi dela, kasneje pa zaradi svoje zaostalosti. Z. M.

SENOVO

Priprave za konferenco ZK na rudniku. — Osnovne organizacije ZK se pripravljajo na konferenco ZK rudnika Senovo, ki bo 10. oktobra. Najprej je rudniški komite ZK, razširjen z nekaterimi predstavniki sindikalne podružnice, delavskim svetom in upravnim odborom, analiziral delo Zveze komunistov v podjetju in postavil že nekatere važnejše zaključke. Tudi v osnovnih organizacijah se podrobno razpravljajo o storjenem delu. Vse te ugotovitve bodo služile bližnji konferenci, da si napravi načrt za bodoče delo. Pomoč v pripravah na to konferenco nudijo člani OK ZK Trbovlje, po osnovnih organizacijah pa člani Občinskega komiteja ZK Senovo.

Sodeč po pripravah bo bližnja konferenca dosegla želen uspeh.

Gostinski kotichek

Te dni je bil na Bledu IV. gostinsko-turistični zbor Slovenije, na katerem so se gostinski in turistični delavci pomenili marsikaj zanimivega za svoje bodoče delo in o dosedanjih izkustvih. Zbor je v vsakem pogledu lepo uspel.

Le žal, da iz našega okraja nekateri gostinci niso pokazali pravega zanimanja za udeležbo na tem zboru.

Pretežna večina gostinskih obratov, zlasti manjših, nudi gostom še vedno kruh iz enotne moke. To izvira še iz prejšnjih let, ko je primanjkovalo bele moke. Na račun tega je bilo v zadnjem času že precej opazk gostov. Ker se je v letošnjem letu položaj bistveno izboljšal, so dane možnosti, da se vsi gostinski obrati lahko oskrbijo s kruhom in pecivom iz bele moke v neomejenih količinah. Na to opozarjamo vse člane in upamo, da bodo vse to v bodoče upoštevali. Uvedba kruha in raznovrstnega peciva iz bele moke bo namreč ugodno vplivala predvsem na izboljšanje kvalitete prehrane, kar je vsekakor zelo pomembno. Obenem pa se bodo tudi izognili nepotrebnim opazkam, ki so bile izrečene na ta račun.

V zbornici je članom na vpo-gled zelo praktično ročno dvigalo za dviganje še ne povsem izpraznjenih sodov, ne da bi se pri tem vino pri tem skalilo. Ta priprava bi dobro služila vsakemu gostinskemu obratu.

Telesna vzgoja v trboveljski gimnaziji

Zastopniki razredov so se pod vodstvom tov. Radeja pomenili o fizikalnem delu gimnazijcev. Sklenili so, da bodo organizirali medrazredna tekmovanja v atletiki, odbojki, nogometu, malem rokometu, košarki, šahu in namiznem tenisu ter plavanju, pozimi pa še v smučanju in sankanju. Za ta svoja tekmovanja bodo porabili svoj prosti čas in športne dneve. Tekmovali bodo v dveh delih, v jesenskem in spomladanskem. V načrtu pa imajo tudi srečanje z brežiško gimnazijo v šahu, rokometu in namiznem tenisu, verjetno tudi v košarki in atletiki.

Mladinci se pridno pripravljajo na bližnja mladinsko konferenco. Po vseh razredih bodo mladinski aktivni izvedli razredne sestanke. K. J.

DOBOVA

V Dobovi je bil roditeljski sestanek gimnazije in osnovne šole. Uvodoma je imel doktor Kocjan iz Brežic zdravstveno predavanje o paralizi. Starši, ki jih je bilo 150, so bili z njim zelo zadovoljni.

Po predavanju je ravnatelj gimnazije pojasnil pravice in delo šolskih odborov, zatem pa so bile izvedene volitve teh novih odborov.

Tretji del roditeljskega sestanka pa je bil namenjen posvetovanju staršev z učitelji. Splošna ugotovitev je bila, da se dijaki niso oprleli šolskega dela z vso resnostjo že od začetka pouka.

Z začetkom šolskega leta je ponovno zaživelo tudi delo »Partizana«. Vadijo cicibančini, pionirji in pionirke, mladinci in mladinke. Upamo, da se bo delo nadaljevalo tudi pozimi, ko je sicer precejšnje pomanjkanje prostorov.

Zadnjo nedeljo v septembru so dobovski ribiči zopet ribarili že od zgodnjih jutranjih ur. Tokrat so imeli precej sreče. Dobovski rekord je dosegel Franc Sikoflek, ki je ujel 88 cm dolgega krapa, ki je tehtal 10 kg.

Že večkrat smo omenili, da zadružni dom v Dobovi ne služi v polni meri svojemu namenu. Letos pa se je tov. Sablič zavezal za prostor pod odrom. Občinski ljudski odbor v Brežicah pa je prispeval nekaj finančnih sredstev. Uspeh je že tu. Kmalu bomo imeli kar pri-

jetno dvoranico za vse vrste sestankov in krožke. Tudi dramska skupina KUD je z ureditvijo pododbrja prišla do gledališke garderobe.

KO SE PREBUDE TRBOVLJE

Na Trgu revolucije opazujemo prebujajoče se Trbovlje. Ura je pol petih. Nad mestom leži še noč. Rudniška strena je pravkar odtilila.

Hiše, novi bloki in stare enonadstropnice so tihe in v temi. Cestne svetilke rišejo nanje čudne, pošastne podobe. Le tam, onkraj spomenika — v novem stanovanjskem bloku, ponekod že gore luči. Videti je, kakor da so hiše zapuščene, brez prebivalcev — kiosk, podnevi poln vsakovrstnih časopisov in revij, je prazen, trgovine in drugi obrati zaprti. Tudi ologov brusarjevega vagona — trboveljskega čuda — je čuti kaj malo življenja. Le pes nekajkrat jezno zarenči. Cestnih pometalcev še ni na svojem mestu. Glavna

trboveljska prometna žila je prazna. Le kdaj pa kdaj pride po njej s trdim korakom človek.

Počasi se dani... Pri avtobusni postaji se zbirajo potniki. Petnajst, dvajset jih je, Mladi, stari, med njimi tudi nekaj otrok, ki drgečajo v prvem jeseenskem hladu. Vsak čas pričakujejo avtobus, ki jih bo skupno z drugimi Trboveljčani, ki so se tega dne odločili za potovanje v ta ali oni kraj, odpeljali proti železniški postaji, tja doli v prašno savsko tesen

Bliže, ko so urini kazalci že stali uri, živahnje postaja na tlakovnanem cestnišču. Po pločniku pešajo z vseh strani knapi v »Bata« škornjih, delavci iz Strojne tovarne, pa tisti, ki delajo v Cementarni in rudniški separaciji. Te bo že čez nekaj minut odpeljal k Savi rudniški vlak — z vrsto svojih »bagrilov«.

Na cestnišču se dobivajo in srečujejo delavci, se pozdravljajo in pomenkujejo. Začne se: »... jutro!« Potem pa pride obvezno vprašanje, kako si spal, pa še, kaj praviš, kakšno bo danes vreme.

5,29 — Na cesti sem opazil prvo kolo, nekaj minut kasneje pa tudi motor. Obojih je bilo nato vse več in več.

Vsak trenutek bo pol šestih. Dva zamudnika — ženska in moški v delovni obleki, po vsem sodeč delavca iz cementarne ali separacije, hočeta na vsak način nadomestiti zamujeno: kar se da hitro tečeta. Vre-

dno se je prutrditi. Če jima uidejo »bagri«, se bosta potila vso dolgo pot, in še siht znata zamuditi! Ze daleč od nas sta. Bosta uspela? Upajmo.

Rudniška sirena na hribu se je že tretjič oglasila. V rudniku, Strojni tovarni, Cementarni in številnih drugih trboveljskih

Posta v Trbovljah

podjetjih se je začel delovni dan. Razbijanje, vrtnanje in ropotanje bo za trenutek ponehalo le ob malici in ob štirinajstih, ko bo nastopila delo popoldanska temena.

6,05 — Ceste so se izpraznile, toda ne za dolgo.

6,20 — Pomlajeni trboveljski avtobus — stari dolgi »Saurer« je pripeljal s postaje prve jutranje potnike. Z njimi je prišla tudi pošta in nekaj svežnjev časopisov. Dvoje žensk s težkima košarama in nahrbtnikom se pririvata v vozilo proti izhodu. Po njuni obilnosti sodimo, da sta namenjeni na trboveljski

Brusar je snel pred meseci svoj voz s koles in ga tu postavil. Posel mu že navsezgodaj gre kar dobro od rok

O PROGRAMU »TEDNA MUZEJEV«

V POSAVJU

O pomenu »Tedna muzejev«, ki ga letos pri nas že tretjič z uspehom prirejamo, smo pisali že v naši prejšnji številki. Danes naj samo še seznanimo bralce našega lista in prebivalce našega okraja o nekaterih zanimivostih programa, ki ga je v proslavitev »Tedna muzejev« pripravil Posavski muzej v Brežicah in ki se letos od preteklih dveh »Tednov muzejev« precej razlikuje.

Pri pripravi za pretekle »Tedne muzejev« je bil poudarek na notranji preureditvi muzeja in ureditvi priložnostne razstave, ki so potem prišle s svojimi zbirkami povečini med stalne muzejske eksponente. Nadalje je bil poudarek privabljen predvsem v »Tednu muzejev« čimveč obiskovalcev, tako iz vrst šolske mladine kakor ostalega prebivalstva, da spoznajo muzej in njegovo delo v preteklih letih. Letos pa, ko so naši prebivalci že v precejšnji meri spoznali svoj lokalni muzej, moremo razen že v prejšnjih letih postavljenih nalog pri popularizaciji muzejskega dela in problematike napraviti korak

naprej v smeri seznanjanja širokih množic z daljno preteklostjo Posavja, ki bo zastopana v programu predavanj v okviru »Tedna muzejev« v vseh večjih središčih našega okraja. Obenem pa bo javnost v okviru teh predavanj zvedela o delu Posavskega muzeja, saj so marsikaterih množic z daljno preteklostjo Posavja plod znanstveno-raziskovalne dejavnosti omenjenega muzeja.

Predavanja, ki so razporejena skozi ves teden po na koncu označenem razporedu, bodo spremljala skopijske slike. Da pa bodo udeleženci predavanj spoznali raziskovalno dejavnost tudi nekaterih ostalih slovenskih muzejev in najvažnejše arheološke spomenike, ki po svoji pomembnosti včasih daleč presegajo ozko slovenski okvir, bodo po končanem predavanju predvajali krajše dokumentarne filme o arheoloških izkopavanjih na najvažnejših slovenskih najdiščih v Sempetru v Savinjski

Odlično strokovno znanje predavatelja univ. docenta dr. Franca Starčeta in njemu lasten pljudno-znanstveni način podajanja, s katerim zna v razumljivi obliki posredovati svoje bogato znanje, pa nam jamčita, da nas bodo njegova izlaganja gotovo zadovoljila.

Zato vse prebivalce našega okraja, delovne kolektive in šolsko mladino vabimo k čim številnejši udeležbi na predavanju, ki se bodo vrstila po sledečem redu:

V soboto, 6. oktobra, ob 20. uri v Brežicah: »Iz zakladnice posavske preteklosti«; predava dr. France Starč; predavanje bo spremljano z diapozitivni in z dokumentarnimi filmi.

V ponedeljek, 8. oktobra, ob 20. uri v Dobovi: »Ilirska grobišča v Dobovi«; predava isti predavatelj in bo spremljano spremljano z diapozitivni in dokumentarnimi filmi.

Ista predavanja kot v Brežicah bodo v **četrtak, 11. oktobra**, ob 16. uri v Trbovljah, v **petek, 12. oktobra**, ob 19.30 v Krškem in v **nedeljo, 14. oktobra**, ob 15. uri na Bizeljskem. S. S.

NA OBCNEM ZBORU BODO RAZVILI DRUŠTVENO ZASTAVO

Z Dola

Malokdaj pišemo o delavskem prosvetnem društvu na Doli pri Hrastniku. Pa vendar to družbo bodarji z enakim veseljem in prizadevnostjo kot kje drugje ustvarjajo delovnim ljudem marsikatero kvalitetno prireditve.

Sicer pa Dolani obljublajo, da se bodo popravili. Drugače (vsaj tako pravijo) bodo v Hrastniku in drugod po Zasavju menili, da pri njih sploh ni nobenega kulturnoprosvetnega in drugega snovanja. Pričakuje torej, da se bodo zdaj na njenem obnem zboru v zaključili novo pot za prihodnje leto.

Tale čas pa se delavsko društvo »Svoboda« na Doli kar pridno pripravlja na vsakoletni občni zbor. In da bi bil zbor čimbolj slovesen, bodo na njem razvili svojo društveno zastavo. Prepričani so, da se bo pod zastavo zbralo večje število ljudi, kajti trenutno šteje društvo le okrog 90 članov, ki pa vsi aktivno delajo v raznih društve-

nih skupinah. Spoznali so, da res ni mogoče privabiti vseh Dolanov v svoje sekcije, lahko pa so člani, ki bodo društvo v prireditvah pomagali, sestajali v svojem majhnem, toda lepo urejenem domu in se pomerili o tisočih zadevah, ki jih sami morda ne znajo razvozlati. Sicer pa: kje je rečeno, da bi morali res vsi peti ali štirje, saj je znano, da imajo mnoge zasavske »Svobode« po tri in štiri sto članov, aktivnih pa je le polovica. Sicer pa se bodo bržkone o teh stvareh pomenili na občnem zboru in zaključili novo pot za prihodnje leto.

Bržkone bo obračun dela te verjetno najmanjše »Svobode« kar lep. Dramska sekcija bo povedala, da je uprizorila dve igri, moški in ženski pevski zbor, da sta priredila zanimiv koncert in pela ob mnogih drugih priložnostih, knjižničarka bo malce potarnala, da ji hudo primanjkuje sodobnih knjig in tako dalje. O vsem tem se bodo skrbno pomenili in skušali vso to dejavnost podvojiti. Prav je tako! In če bodo vse te izkušnje tega in bivših let koristno uporabili pri programu za prihodnjo sezono, delo ne bo več tako težko.

Delovanje društva prijateljev mladine v Trbovljah je treba decentralizirati

Odbor Društva prijateljev mladine v Trbovljah je prišel do ugotovitve, da delo društva do sedaj ni imelo zaželenih uspehov. Zaradi tega se je odločil ustanoviti na območju občine štiri samostojna društva. Se nadeja pa bo deloval pri občinskemu ljudskemu odboru centralni odbor društva, ki ga bodo sestavljali delegirani člani upravnih odborov novoustanovljenih društev prijateljev mladine, in sicer za področje Center, Trbovlje II., Zasavje in Dobrna. Za vsa ta področja so že določeni pripravljajni odbori, ki bodo v bližnjem času izvedli potrebne ustanovne občne zборе.

Da je prišlo do ustanovitve Društva prijateljev mladine po tereni, je več vzrokov. To predvsem zaradi razsežnosti občine, tako da ni bilo mogoče voditi natančne evidence o zdravstvenem, ekonomsko-socialnem in

vzgojnem vprašanju mladine čeprav so bili izvoljeni terenski poverjeniki. Nadalje društvo ni imelo ustreznega pregleda nad delom mladine po raznih društvih, prav tako ne o ogroženih mladini zaradi neurejenih družinskih razmer itd. Vodstva novih terenskih društev bodo imela več možnosti za nabiranje članov, za boljše ureditev potrebnih kartotek, za natančno kontrolo zdravstvenih pregledov otrok in predlaganje takih otrok za zdravljenje in odpošiljanje na oddih in okrevanje.

Pri svojem plemenitem splošno družbenem delu pa naj bi vodilni in odgovorni člani teh društev vodili nenehno kontrolo nad mladino, ki zaradi neurejenih družinskih razmer ali slabega socialnega položaja zaide na stranske poti. Prav v zadnjem času se izredno veliko razpravlja po raznih sestankih in piše tudi v časnikih o kriminaliteti mladih ljudi. Zato je prav, (Nadaljevanje na 7. strani)

Akt v mlad h zadružnikov v Kapelah dela uspešno

Aktiv mladih zadružnikov pri KZ Kapela je bil ustanovljen 15. marca t. l. in je v tem kratkem času dosegel še kar lepe uspehe. Včlanila se je mladina, ki ima možnost pridobiti v aktivno razno strokovno znanje za boljše, uspešnejše sodobno kmetovanje, ki danes še ni zadovoljivo. Do danes je v aktivu včlanjeno že čez 30 mladih ljudi, upamo pa, da bo njihovo število še naraslo, ko bodo tudi ostali mladinci in mladinke videli naš napredek in uspeh. Tudi oblast, posebno pa še OZZ, posveča veliko skrb za napredek v vseh kmetijskih področjih in daje mladini razne možnosti, od katere je odvisna bodočnost. V samem aktivu se lahko člani in članice izobražujejo v sadjarstvu, vrtnarstvu, vinogradništvu, poljedelstvu, travništvu, živinoreji, prav tako se lahko izobražujejo tudi politično. Tu se daje možnost vsakemu posamezniku, da se izpopolnjuje v stroki, za katero se najbolj zanima in ima zanj največje veselje oziroma za kar sodi, da mu bo za življenje najbolj potrebno. Namen izobraževanja je ta, da se donosi, ki so v kmetijstvu najbolj rentabilni in se najbolj obnesejo, pričeno praktično med našimi kmetovalci uvajati, saj bodo imeli od njih sami koristi, prav tako pa tudi naša skupnost. Tako se delajo v travništvu poskusi z umetnimi gnojili, ki bi dali največji donos sena in tudi kvalitetno krmo, s katero bo mogoče zvišati mlečnost krav in zrediti tudi boljše živino za prodajo; v poljedelstvu se delajo poskusi za večji pridelek krompirja, koruze, raznih žitaric in ostalih pridelkov; v sadjarstvu in vinogradništvu pravilno, potrebno škropljenje za uničenje rastlinskih škodljivcev, ki so danes močno razširjeni, in je potrebno, da se proti njim branimo množično. Ostalim vsem kmetijskih dejavnosti, kakor n. pr. živinoreji, vrtnarstvu itd. se ni samo posvetil zadostno pozornost glede izboljšanja kakovosti. Tako je v živinoreji potrebno, da gojimo in redimo čim boljše pasme. Za vse to so nam brezplačno na razpolago razni

predavatelji, vsak za svojo stroko, od katerih se mlad človek lahko veliko nauči.

Do danes je aktiv izvršil poskusno gnojenje na travniku z umetnimi gnojili, in sicer z nitromonkalom, superfosfatom in kalijevo soljo. Tu zaznamujemo viden uspeh, saj da gnojen travnik skoro polovico več sena kot negnojeni, prav tako tudi kakovostno boljše krmo.

Aktiv je nadalje meseca junija organiziral tekmo koscev in žanjic, ki je dobro uspela. Pri tej prireditvi nas je KZ Kapela finančno podprla, ker smo bili do tedaj brez denarja. Or-

ganizirali smo tudi prosto zabavo, da pridobimo sredstva za ekskurzijo. Tako smo se dne 5. avgusta namenili v Ljubljano, kjer smo si ogledali veterinarsko bolnico in tovarno močnih gnojil. Pod vodstvom sekretarja OZZ tov. Bogoviča smo najprej odšli v veterinarsko bolnico. Tam smo bili lepo sprejeti in so nam obrazložili krmiljenje bikov in krav, prav tako tudi umetno oplojevanje. Na drugi strani smo se v bolnici spoznali z različnimi boleznimi pri konjih, ki se zdravijo v tej bolnici, o načinu zdravljenja raznih bolezni in kako je treba

z bolnimi živalimi ravnati. Pri neki kravi smo videli tudi prvokrat težki porod, kar je doma nemogoče opraviti, ker ni za to potrebnih priprav in tudi ne sposobnih ljudi. Tudi to je za kmečkega človeka podučljivo, zlasti še, ker si bo v bodoče vedel iskati pomoč v nesreči. V tovarni močnih krmil smo videli, kako se izdelujejo razna umetna krmila za vse domače živali, ki so nekako dodatno krmilo za boljše paitanje in rast pri prašičih, prav tako za goveda in kokoši. V teh krmilih so vse hranilne snovi za živali, za katere so namenjena. B. A.

Po poteh XIV. divizije

(IZ DNEVNIKA POHODA TABORNIŠKEGA ODREDA)

(Nadaljevanje)

Nedaleč od pustih Ložic smo se ustavili na pomembnem ovinku. Od tu je držala pot precej strmo v partizansko bolnišnico pod vrhom Javornika, najvišjega grebena Bohorja. Tu nam je tovariš Marijan povedal, kako so morali v visokem snegu in v najstrožji konspiraciji spraviti na varno 17 težkih ranjencev. Deset so jih ravno odnesli, tovariš Marijan pa je ostal sam s sedmimi. Sedel je z ranjenecem, ki je trpel grozne bolečine, v hosti, po kolovozu pa je korakala nemška oborožena sila za XIV. divizijo...

Plešivec nas je že vabil v svoje okrilje. Sonce je neusmiljeno pripekalo. Sence ni bilo, vode ne, pot strma, moči so pojemale. Nel Naš Mulci se je razgrel, in šalam in smeču ni bilo ne konca ne kraja. Naenkrat smo se znašli na vrhu in suha južina nam je ob prijetnem šumljanju studenčka izredno dobro teknila.

Čim dalje smo hodili, tem širši razgled se nam je odpiral. Podsedrski grad se je že lepo videl, v ozadju Hološko gričevje z Donačko goro, na drugi strani pa Gorjanci Vpenjali smo se na Oslico, prko staršnega dogodka I. Kozjanske čete. Ker se je le-ta ravno formirala, je bila

skoraj polovica borcev še neoboroženih. Njihova taktika je bila, da so se vsako noč premaknili. Tisto noč pa se niso in in je postala za marsikoga usodna napadla jih je nemška premo. Čeprav so preostali samo štirje tovariši, med njimi tovariš Marijan, Nemci vendar niso mogli streti odpora našega naroda v tem »pragozdu«.

Tiho smo strmeli na goli vrh, ki je postal prizišče hrabrega boja naših borcev in njihove poslednje borbe.

Nato pa smo se spoprijeli z Vetrnikom. Ne nosi zastoj svojega imena, saj nam je veter pel krepko koračnico vse do vasi Polkojnik. Tu bi se naj seznanili s partizansko kuririco Urško. Bila je bolna, o njej smo izvedeli, da je vodila za nos vsa okoliške nemške postojanke.

Na Pokojniku smo se tudi sešli s primorskim odredom in nato skupno nadaljevali pot proti Kozjemu Kar po partizansko je šlo nazadol. Člani pohoda so se morali večkrat seznaniti z našo materjo zemljico, a nazvlic temi — mesec nam je namreč ušel za oblake — se je razlegel smeh.

Kozje nas je slavnostno razsvetljeno sprejelo z velikim na-

vdusenjem. Nekaj minut za nami je prikoralal še II. ljubljanski odred in tako so bil trije odredi deležni gostoljubnosti prebivalcev Kozjega. Po sprejemu so nas povabili k partizanskemu golažu, čimer seveda nismo oporekali. Vrste so se hitro uredile in voščilu »Dober tek!« ni bilo konca.

Postavljanje šotorov!

Čeprav je bilo že precej pozno, smo se sešli z domačini ob kresu, ki so nam ga zakurili Kozjanci. Tov. Risto Mazovec nam je ob kresu pripovedoval zanimivosti z borb na Kozjanskem. Samo škoda, da nas je začel preganjati dež, kajti samo nekaj pesmi smo lahko zapeli, pa je že vse topotalo v hitrem drncu do naših prenočišč. Vso noč je poštono lilo. V jutranji svežini smo se poslovili od prijaznih ljudi in kolone so odinile vsaka v svojo smer. Mi pa smo odšli proti Podsredi, kjer

smo se poklonili Miloševi četi, ki je padla v zasodo ob izdajstvu. Tovariš Marijan je bil spet neutruđen pripovedovalec.

Od Podsrede dalje se je vila naša zastava samo po cesti. Ta nam je dala vetra! Na tem odseku našega pohoda smo se ogledali na domu tete Ane tovariša Tita. Njen mož nam je precej dolgo pripovedoval o študiju našega maršala Tita, o konferencah, ki so tu bile, in še druge vesele dogodivščine iz časov, ko se je naš dragi voditelj mudil pri svoji teti. Ob slovesu smo še vse povabili na naš zlet, čimer so se vsi radi odzvali.

Na poti proti Bistrici nam je tovariš Marijan pokazal mesto, kjer se je kmečka vojska Gregorija spoprijela z vojsko celjskih grofov. Razkazal nam je tudi vso okolico s Kunsperkom in Cesargradom v ozadju. Ze smo videli Kumrovec in tudi odrede, ki so se zgrinjali od vseh strani na zlet. Nam pa je bilo izpolniti že zadnjo točko povelja: obiskati rojstno hišo maršala Tita. Po podrobnejem ogledu smo strumno »korakali na naš zletni prostor.

V štirih dneh pohoda spozna človek že marsikaj. Nikdar pa ne bi mogli spoznati toliko, kot smo, če ne bi bila v naši sredi tovariš komendant Marijan in Striček. Tovarištvo, vzpodbudna beseda, jeklena volja, in še bi lahko naštevali vrline obeh, so nas kaj kmalu povezale v močno celoto, in postali smo pravi partizani, ki so s pevci na čelu korakali v koloni preko širnih gozdov Kozjanskega. Vsakemu drcu do naših prenočišč. Vso noč je poštono lilo. V jutranji svežini smo se poslovili od prijaznih ljudi in kolone so odinile vsaka v svojo smer. Mi pa smo odšli proti Podsredi, kjer

Nagradna uganka za naše pionirje

Vsi pionirji in pionirke so na računsko nalogo iz predzadnje številke našega lista pravilno odgovorili, da je iz navedenega kosa plašna mogoče napraviti 10 prtov, rezov na plašno za te prte pa je treba samo 9.

Zreb je prisodil prvo nagrado za rešitev te naloge Francu KRALJU, učencu II. a razreda gimnazije, pošta Videm-Krško, Dijaki dom — drugo nagrado pa dobi po odločitvi žreba Olgica STEPIC, učenka 4. a razreda, pošta Piran, Istra, Ulica bratstva 17. Obe bomo knjižno darilo doposlali po pošti.

Vsem ostalim pionirjem in pionirkam za rešitve in za pozdrave priskrba hvala.

Uredništvo

Rešitev nagradne uganke iz 39. številke

Iz osmih osmic (8) je mogoče napraviti število 1000. Napravite iz teh 8 osmic pet števil in seštejte jih, pa bo vsota dala število 1000. — Sedaj pa na delo, mladi računarji!

Za rešitev te računске naloge bomo podelili po odločitvi žreba 2 lepi knjižni nagradi. Odgovore na računsko nalogo nam prinesite ali pa pošljite na uredništvo do nedelje, 14. oktobra opoldne.

Pri odgovoru ne pozabite navesti poleg svojega imena in primka tudi razred šole, ki jo obiskujete, nadalje pošto in kraj, kjer ste doma.

Uredništvo

JOSIP JURIS KOZJAK
SLOVENSKI JANIČAR
PRIREDIL: FRANEK BRATKOVIC
PARISAL
Babista

89 Nekdo z obzidja zagleda, da veliko krčelo Turkov stika na vrhu blizu vhoda v rov. Gotovo je moral kdo, izmed turških stražnikov cigana zapaziti, ko je lezel skozi turški tabor in potem odprl skrita vrata pod zidom na vrhu. In zdaj menijo Turki ravno po tej poti v kloster na skrivnem priti. Cigan brž pomigne hlapcem, naj se razpostavijo po obzidju, zakaj vedel je, da bodo Turki zdaj napadli.

90 Večji trop pa je ostal na mestu s ciganom in Kozjakom. Kmalu se odrinejo železna vrata in v klostru stoji velikanski glavlar janičarski. Za njim so se tlačilji njegovi vojaki.

Ali komaj je stal janičar velikán s stremi pajdaši znotraj, ko cigan in nekateri hlapci, skriti v temi, s silo zaloputnejo železna vrata da se dvema Turkoma glave razbijejo.

91 Vname se boj. Dasi je bilo hlapcev veliko, vendar niso mogli blizu strahovitemu janičarju, ki je bil toliko bolj divji, ko je videl, da je od svojih odločen med sovražniki. Strašen krik se je razlegel po klostru. Turki so razbijali mala vrata, katera so hlapci tiščali zaslonjena, glavlar pa je vplil s svojimi tremi pajdaši, razna-njaje vojakom zunaj, da je še živ.

92 Sele cigan je končal boj na dvorišču, pripravljen se od strani janičarju pod noge, da ga je spodnesel. In potrebno je bilo veliko truda, preden so vklelni silovitega janičarja. Ko so Turki videli, da je poglavar ujet, še srditeje so napadli. Hlapci branili so se to noč hrabro in ko se je žarila danica v jutru, bili so Turki odbili.

TELESNA VZGOJA

Kaj je z modernim streliščem v Vidmu-Krškem?

Pred kratkim so bile na strelišču v Vidmu-Krškem strelske telme pripadnikov predvojaške vzgoje okraja Trbovlje. Najboljši strelci posameznih odredov PV so prišli v Vidmu-Krškem z namenom, da bodo pokazali vse svoje sposobnosti v stoječem, klečečem in ležečem položaju.

Zal so streljali le leže, in s tem so se morali strelci kakor tudi vodstvo tekmovanja zadovoljiti.

Pred leti je bilo splošno mnenje domačinov, kakor tudi ostalih, da je v Vidmu-Krškem strelišče — strelišče, ki bo dolga, dolga leta služilo svojemu namenu. Ta sklep je bil popolnoma upravičen, saj je gradnja strelišča, ki je v prostorih Tovarne celuloze in papirja, stala okrog 10 milijonov dinarjev. V začetku so bile strelske vaje pogosto. Od časa do časa so bila tudi razna tekmovanja. V letosnjem letu pa so streljanje skoro povsem opustili.

Kje tiči vzrok? Ne moremo trditi, da v samem kraju ni zanimanja za strelstvo. Aktivni so člani strelske družine »Celuloza«, zelo radi pa so v tem športu sodelovali tudi člani ZB, predvsem pa rezervni oficirji. Zadnje čase jim je to oteženo, če ne celo onemogočeno. Strelišče, ki je mnogo stalo, ni uporabno. Dogaja se, da se krogle odbijajo od nasipa in zvižgajo preko tovarniškega naselja, padejo na nezaščeno mesto, bodisi na strehe hiš ali njive. Jasno je, da so se ljudje tega prestrašili, ker se boje za svoje življenje.

O tej nevarnosti so razpravljali člani upravnega odbora strelske družine »Celuloza« in prepovedali vsako streljanje na tem strelišču. Ta ukrep je v celoti upravičen. Nastane pa vprašanje, kaj so mislili graditelji, kakor tudi investitor, ko so strelišče gradili? Vsekakor bi morali

to pomanjkljivost odkriti že pred otvoritvijo in ne šele danes, po tolikih tekmovanjih in strelskih vajah.

Po ugotovitvah nekaterih strokovnjakov bo mogoče strelišče urediti, tako da bo končno uporabno in lahko v celoti služilo svojemu namenu. Dvigniti bodo morali enega izmed obrambnih zidov, da se bodo od zemlje odbite krogle v njem ustavljale. Za to pa bodo potre-

bovali še okrog pol milijona dinarjev.

Kljub velikim stroškom, ki so potrebni za dokončno ureditev strelišča, bodo morali to zamisel dokončno uresničiti, da ne bodo milijoni, ki so bili izdani za to strelišče, popolnoma izgubljeni. Šele takrat se bo strelstvo v Vidmu-Krškem v celoti razvilo, tako da bodo lahko streljali tudi začetniki in ne le izurjeni strelci.

V streljanju so si pridobili potrebno večino. Na taborenih PVV pa so se naučili še marsi kaj drugega

Divji zapad v športni areni

Rugby tekma Pariz : Mladost (Zagreb) v Trbovljah

Malo reklame za tako veliko in edinstveno srečanje, toda že davno pred napovedanim časom se je natičala množica radovedne športne publike pred blagajno Rudarjevega stadiona. Prerivanje v dostojnem smislu rugby predtekme. Končno, tri-

četrt ure pozneje, kot je bilo domenično, so prepolne tribune onemlele. Prišlo se je. Francoska petnajstotica s komercialnim imenom »Pariz« se je spuстила v pretep z moštvo zagrebške »Mladosti«. In videli smo rugby, manj pa ga razumeli, čeprav nam je simpatični glas v hrvaščini igra prijazno tolmачil. Zavradi enega samega zvočnika pa so ga slišali samo nekateri na stojišču pod športnim domom.

Igra sama ni bila toliko ostra, kajti gostom se res ni dalo preveč metati po ostrem lešu na igrišču. Ko smo čez dve uri odhajali domov, smo bili v glavnem razočarani. Šport, tak, kakršnega so nam predstavili v francosko-hrvaški koprodukciji, ni zanimiv! Igračem je manjkalo kondicije in hitrih solističnih prodorov, ki bi nas navdušili. Zmagali so končno Parizani.

Ta moderni gladiatorski šport bo verjetno ostal še nadalje predmet izživljanja na Zahodu in pri nekaterih hrvaških klubih, v revirskih krajih pa ne bo našel prijateljev.

»Kratko« je potegnila uprava »Rudarja«, ki jo je vse skupaj mnogo stalo. Veliko koristnejše bi bilo povabiti dvojce atletskih ekip, da bi se ta vrsta športa tudi v Trbovljah malo popularizirala. Lahkotleteska steza je urejena, sekcija pa dremlje v malodelavnem smu.

Strelski šport zopet oživel

Po poletnih mesecih mirovanja so strelske družine spet začele s pogostejšim treningom in medsebojnim tekmovanjem. Vroč poletni meseci niso primerni za strelsko tekmovanje. To vedo vsi izkušeni strelci. Za to je najbolj primerna jesen ali pa pomlad.

Pretekli teden je bila zanimiva medsebojna nagradna tekma, ki jo je napovedala strelska družina iz radeške Papirnice Društvo rezervnih oficirjev v Radečah. Obe organizaciji sta imeli za to leto na programu tudi strelsko tekmovanje. Kosali sta se samo v dveh točkah, in sicer: 1. katera organizacija bo poslala procen-

tualno večje število svojih članov na tekmovanje, 2. katera organizacija bo dosegla boljši povpreček — večje število krogov na posameznika.

V obeh točkah je zmagala strelska družina iz Papirnice. Ker je bilo tekmovanje na strelišču v Zidanem mostu, ki je precej odročeno, so streljanje raztegnili na 4 popoldneve. S tem so dali strelcem možnost, da so se lahko tekmovanja udeležili in tudi razvrstili.

Nagrado do dobila SD Papirnice kot zmagovalka v tem medsebojnim tekmovanju, poleg tega bo nagrajenih še 5 najboljših strelcev-posameznikov z različnimi praktičnimi darili.

Organizaciji sta številčno približno enako močni. Vsaka šteje nad 40 članov.

Strelske družine — posnemajte takšen način medsebojnega tekmovanja!

Vremenska napoved

Prehodno poslabšanje vremena s krajevnimi ali kratkotrajnimi padavinami in ohladitev se pričakuje v začetku prihodnjega tedna (okoli 8. oktobra) in v začetku druge polovice prihodnjega tedna (okoli 11. oktobra). V splošnem pa bo lepo in čez dan toplo vreme še dalje.

Varaždinsko-mariborska nogometna liga

Šah v Trbovljah

Tesna zmagav v Zagorju proti Proletarcu

Proletarec je vložil protest
Rudar (Trbovlje) : Proletarec 1:0 (0:0)

Veliko zanimanje je vladalo v Trbovljah in Zagorju za zasavski derby med »Rudarjem« in »Proletarcem«. Kakor smo že napovedovali, da bo verjetno igra obeh moštev izenačena, tako se je tudi zgodilo; rezultat prvega polčasa 0:0 nam to pove. Na igrišču v Zagorju se je zbralo okrog 1.500 ljudi, med temi nad polovico iz Trbovlj. Igra prvih minut je bila dokaj

raztrgana in nervozna pri obeh moštvih, vendar je imel »Rudar« več od igre. Odični vratar domačih, Očepka, je bil tisti, ki je ohranil neodločen rezultat prvega polčasa, prav tako pa tudi neodločni napadalec »Rudarja«. Slika se je v drugem polčasu spremenila. »Rudar« je stalno napadal, toda žoga ni šla v mrežo. Končno, nekaj minut pred koncem, je Oprešnik uknil Očepka in povedel moštvo »Rudarja« v vodstvo. Tri minute pred koncem je sodnik Božičev dosodil dvomljivo kazen v kazenskem prostoru, in končno to po posvetovanju s stranskim sodnikom, odločil indirektno strel. Iz tega ni bilo nič in rezultat je ostal 1:0 v korist gostov.

Vodstvo »Proletarca« je vložilo protest. Zasavski derby smo začeli pač s protesti.

V predtekmi so mladinci »Rudarja« premagali mlad »Proletarca« kar z 9:1.

V nedeljo bo igralo moštvo »Rudarja« doma, in sicer s »Sloga« iz Varaždina, »Proletarca« pa bo nastopil v Mariboru proti moštvo »Maribor«.

Pred kratkim sta se končala dva prvenstvena turnirja šahistov »Rudarja«, medtem ko prvenstvo šahovske sekcije SD »Rudarja« še ni končano.

Na prvenstvenem turnirju »brezkategorikov« je igralo 18 šahistov. Med njimi je bilo pet članov, 11 mladincev in 2 pionirja. Po ostrih borbah je zmagal nadarjeni mladinec Viktor Borštnik. Igral je zelo lepo in premišljeno. Poleg Borštnika je drugo odkritje turnirja Leopold Papež, ki je od vseh udeležencev igral najostreje. Tudi 14-letni pionir Franček Pinterič se je v močni konkurenci dobro uveljavil.

Končni vrstni red je bil naslednji: Viktor Borštnik 12,5 t., Jože Gorišek in Leopold Papež po 12 točk, Franček Pinterič, Matek in Hinko Pušnik po 11 točk, Janez Jordan, Franc Kančič in Franc Kovačič po 10,5 točke, Stefan Kovač 9,5 točke, Anton Hren 9 točk, Lado Domonkoš 8,5 točke, Anton Gričar 7 točk, Jože Arnsček 6 točk, Ivan Stern, Hinko Bola in Lovro Podgoršek po 4 točke.

Šahovska sekcija SD »Rudar« razpisuje turnirja brezkategorikov in četrtokategorikov. Vsi ljubitelji šaha — člani SD »Rudarja« in nečlani — udeležite se tekmovanja na črno-belih poljih!

Odbor šah. sekcije »Rudar«

Krepka zmagav Brežičanov proti »Aluminiju«

Kar s 3:0 so zmagali Brežičani v nedeljo, ko so imeli v gosteh nogometša iz Kidričevega. To pot so Brežičani prav lepo zaigrali in bi moral biti rezultat še večji, toda sodnik Hasinger iz Celja jih je oškodoval najmanj za dva gola.

V nedeljo bodo imeli Brežičani huđega nasprotnika, in sicer bodo gostovali v Mariboru ter se pomerili s tamkajšnjim »Kovinarjem«.

»Bratstvo« uspešno v Lendavi

Res je bil rezultat samo 1:0, toda točki sta bili, in to v Lendavi, od kod grede točke tako nerade drugam. Igralci »Bratstva« pa so se porazu prejšnje nedelje doma proti »Svobodi« iz Trbovlj res zavzeli in uspeh je zmagav proti »Nafti« 1:0.

Prihodnjo nedeljo bo »Bratstvo« igralo doma proti »Ušnjarku« iz Šoštana.

Rokometiški Rudarja se kar dobro drže

V nedeljo sta obe ekipi rokometišev trbovlskega »Rudarja«, moška in ženska, igrali v Ljubljani prvenstveno tekmo proti tamkajšnji »Svobodi«. V prvi tekmi je ženska ekipa »Rudarja« premagala »Svobodo« s 3:0.

Uspešni pa so bili tudi moški Rudarjevci, saj so premagali svoje rivale kar z 11:7 (6:2).

Na lestvici moške kakor ženske rokometne lige sta v vodstvu obe ekipi »Rudarja«.

V predtekmi pretoklo soboto je »Sloga« v prvenstveni tekmi porazila drugo moštvo »Rudarja« s 3:2, ki je igralo brez vsake volje, medtem ko so bili igralci »Sloga« borbeni in vztrajni.

Potujoči kino Sveta »Svobod« in prosvetnih društev okraja Trbovlje

bo predvajal od 6. do 10. okt. mehiški film »TRJE PUSTOLOVCI«, in sicer: v soboto, 6. oktobra, ob 19. uri v Čeah; v ponedeljek, 8. oktobra, ob 17. uri na Izakab, ob 19.30 pa na Mlinšah; v torek, 9. oktobra, ob 17. uri v Zidanem mostu, ob 19.30 pa v Loid pri Zidanem mostu; v sredo, 10. oktobra, ob 17.30 v Jagnjencl, ob 20. uri pa v Verhovem.

Ta mesec bo potujoči kino predvajal še francoski film »ŠTIRJE BREZ POSTELJE«, nadalje ameriška filma »TAJNOSTI ZAPUSČENEGA VRTA« in »PESEM ZLATEGA ZAHODA«.

Uprava
Kino »Svoboda-Trbovlje II« bo imel na sporedu od 6. do 8. oktobra ameriški barvni zabavni film »ROBERTA«, 9. do 12. oktobra pa ameriški film »TARZAN BRANI DŽUNGLO«.

Kino »Svoboda-Dobrna« v Trbovljah: 5. do 8. okt. amer. barvni film »RDEČI GUSAR«, 12. do 15. okt. ameriški film »V SENCJI MRZNJE«.

Kino Brežice: 7. okt. franc. barvni film »LEPI BRUMMEL«, 10. do 11. okt. italijanski film »NEMRTNE MELODIJE«, 13. do 14. oktobra ameriški barvni film »POSLEDNI AFAC«.

Kino Sevnica: 6. do 7. oktobra mehiški film »ZAPOR ZA ZENE«, 13. do 14. okt. ameriški film »SKRIVNOST ZAPUSČENEGA VRTA«.

Kino Brestanica: 5. do 7. okt. amer. barvni film »UJETNIK DVORCA ZENDE«, 10. do 11. okt. amer. pust. film »ZLATA GROZNICA«, 12. do 14. oktobra madž. barv. komedija »KVISKU GLAVO«.

NA SENOVM SE BOSTA POMERILI REPRZENTANCI SLOVENIJE IN HRVATSKE V HOKEJU NA TRAVI

Senovčani sami, pa tudi ostali ljubitelji športa ob blizu in daleč bodo v nedeljo, 7. oktobra, prišli verjetno na svoj račun, kajti prisostvovali bodo lahko športu, ki ga doslej še niso imeli priložnosti videti. Hokejska tekma med reprezentancama Slovenije in Hrvaške bo tokrat na igrišču TVD »Partizan« na Senovem.

Ta športna disciplina je pri nas še malo poznana, zato je zanimanje za to tekmo toliko večje. Prav je, da bo to srečanje na Senovem, saj po prav gotovo pripomoglo k dvigu športne dejavnosti v tem rudarskem kraju, prav gotovo pa bodo tej zanimivi prireditvi prisostvovali tudi ostali ljubitelji športa iz Spodnjega Posavja.

V nedeljo, 7. oktobra, torej vsi na igrišče TVD »Partizan« na Senovem!

OBVESTILO

Gospodinjstki center Trbovlje obvešča, da se bodo pričeli večeri tečaji pletanja, kuhanja in krojenja. Vse tovarišice, ki imajo zato zanimanje, se lahko prijavijo na SZDL Center (Volker) ob uradnih urah in to: ob ponedeljkih, četrtkih in sobotah od 8. do 12. ure in ob torkih, sredo in petkih od 15. do 19. ure. Vsa nadaljnja navodila se dobijo v Centru.

Gospodinjstki Center Trbovlje

VAJBLO

Delavska prosvetno društvo »Svoboda-Center« v Trbovljah vabi članstvo in prijatelje društva na REDNI LETNI OBČNI ZBOR S KULTURNIM PROGRAMOM ki bo v soboto, 13. oktobra, ob 17. uri v dvorani Doma »Svoboda-Zasavje« v Trbovljah.

Odbor

ZAHVALA

Najlepše se zahvaljujem primariju dr. Virgilu Krasniku in dr. Ivki Krasnik za uspešno opravljeno težko operacijo. Nadalje se zahvaljujem dr. Kržišniku in vsemu strožnemu osebju trbovlske bolnišnice za vso nego in skrb. — Frida Šorel, Hrastnik.

ZAMENJAM ALI KUPIM 5-cevni radijski aparat za šivalni stroj. — Sevnica, Glavni trg 22.

MLIN ZA GROZDJE, prvovrsten, skoraj nov, ugodno prodam. — Naslov v upravi lista.

PRODAM ALI ZAMENJAM poslopje z zemljo vred, katere imam 50 arov, in sicer ob glavni cesti v Rovišču 41 pri Studencu. Interesenti zglasite se takoj! Terezija Jordan

OBJAVA

Podjetje Elektro-Trbovlje v Trbovljah opominja vse svoje odjemalce, ki odjemajo električno energijo po pavšalu (pavšalisti), da do 31. oktobra 1956 sami prijavijo vse svoje do sedaj nepriglašene porabnike električnega toka (kuhalnike, električne pečice, likalnike, žarnice itd.), ker bodo od 1. novembra 1956 dalje opravljali kontrolorji podjetja Elektro-Trbovlje kontrolo pri vseh pavšalstih glede ugotovitve pravičnega stanja odjema električne energije.

Strankam, ki bodo do 31. oktobra 1956 same priglasile spremembe svojih porabnikov električnega toka, podjetje ne bo za nazaj zaračunavalo porabljenega toka, niti ne prispevka in tudi ne manipulacijskih stroškov.

Stranke lahko izvrše priglasitev pri upravi podjetja osebno ali pisмено, lahko pa tudi na sedežih rajonov v Hrastniku, Radečah, Podkumu, Zagorju in na Izakab. Stranke morajo pri tej priglasitvi predložiti dosežanje staro priglasitev za odjem električne energije.

Hišni sveti oziroma stranke se nadalje opominjajo, da priglasitvo tudi stopniščno razsvetljavo in razsvetljavo sanitarnih prostorov ter kleti.

PODJETJE ELEKTRO-TRBOVLJE, TRBOVLJE

ZADRUŽNA HRANILNICA IN POSOJILNICA z n. j. BREŽICE

razpisuje delovno mesto

za instruktora in revizorja

Pogoji: ekonomska srednja šola z nekaj časa službovanja v zadržnem sektorju; znanje knjigovodstva za KZ je obvezno, ali nepopolna srednješolska izobrazba s perfektnim znanjem knjigovodstva v zadržnem sektorju.

Plača in nastop službe po dogovoru. Stanovanje na razpolago po 1. decembru 1956.

Lastnoročno spisano prošnjo z opisom dosežanje službe oziroma prakse je vložiti najpozneje do 1. novembra 1956 na upravo Zadržne hranilnice in posojilnice Brežice.

JEZIKOVNI TEČAJI LJUDSKE UNIVERZE »SVOBODE« V TRBOVLJAH II

Tečaj nemškega jezika: začetek v sredo, dne 17. oktobra, ob 17. uri;

tečaj angleškega jezika: začetek v petek, dne 19. oktobra, ob 17. uri;

tečaj esperantskega jezika: začetek v petek, dne 26. oktobra, ob 17. uri.

Vpisovanje v tečaje v gimnaziji v Trbovljah vsak dan od 8. do 10. ure.

Vpisnina 100 dinarjev.

Podrobnejša pojasnila dobite ob vpisu.

Vključite se!

Odbor Ljudske univerze »Svobode« v Trbovljah II.

Vsega po malem za vse

7 DNI PO SVETU

»Svet se suče te dni v senci Suez«, trde dobri poznavalci mednarodnega položaja. Dogodki kažejo, da je temu res tako. Sicer bo »sueška kriza«, kot jo radi imenujejo na Zahodu, dobila še posebno mamljivo obliko, ko se je bo jutri dotaknil Varnostni svet in zapovrstjo razpravljaj o britansko-francoški pritožbi proti Egiptu in nato egiptovsko pritožbo proti »tožiteljem«.

Ze zadnjih smo omenili, da je pravi tožitelj pravzaprav Egipt, ker doslej ni niti z besedo niti dejanjem kršil svobodno plobo skozi Sueški prekop, medtem ko se je bo jutri dotaknil Varnostni svet in zapovrstjo razpravljaj o britansko-francoški pritožbi proti Egiptu in nato egiptovsko pritožbo proti »tožiteljem«.

Stare težave

Medtem ko se francoska vlada socialistično Molleta skuša pokazati pred svetom kot najbolj odločna in brzokompramisna stranka v sueškem sporu, ni niti za las pomaknila alžirskega problema naprej. Pred dnevi je zato 15 azijsko-afriških držav sklenilo, da bo na zasedanju Generalne skupščine zahtevalo znova razpravo o Alžiru.

V Parizu upajo, da bodo do tega dne dosegli vsaj minimalno izboljšanje položaja, četudi se iz dneva v dan vrste vse pogostejša poročila o številu padlih in ranjenih v bitkah z »uporniki« in o gmotni škodi. Finančni minister računa, da bo izredno stanje v Alžiru terjalo novih proračunskih sredstev, poleg dodatnih v obliki vpisanega nacionalnega posojila.

V želji, da bi nekoliko pomirila javno mnenje, pa tudi domače, je Mollet posegel po prvem gospodarskem ukrepu. Po državi je kakih 80.000 ha obdelovalne zemlje, ki je bila doslej last dveh francoskih kmetijskih korporacij. To naj bi razdelili med stromašne kmete-domačine. Torej neke vrste uvertura v socialno-gospodarski program, ki ga je socialistično-radikalna vlada obljubila ob prevzemu poslov. Na drugi strani generalni rezident v Alžiru Lacosta, ki ga rada podpre celo desnica, obljublja, da bo z »uporniki« v kratkem opravil. Francozi se le sprašujejo, kako, ko pa dan za dnem berejo o krvavih spopadih in lahko navzlic cenzuri ocenijo tudi lastne izgube.

Pravijo, da bo morala sedanja vlada v parlamentu uporabiti vso gibčnost, da se bo nekako izvlekla. Ne gre samo za Alžir, temveč tudi za Suez, pa za važna gospodarska vprašanja, med kateri sodi tudi proračun za prihodnje leto.

Pisani svet

Vest iz Palestine govore o resnem položaju na izraelsko-jordanskih mejah. Pred dnevi je namreč egiptovska vojska vdrla čez začasno mejo, zasedla nekatere položaje ob jordanski meji in pri tem ubila 38 domačinov. Pravijo, da je to storila iz maščevanja nad manjšimi incidenti, ki so jih povzročili Jordanci.

V OBJEMU HUERTO LOPEZ ZELENEGA PEKLA

ROMAN 30 Prizredil Vlado Pečar

»Srce ne bije več — je tiho rekel. Vstali smo in se odpravili.

Na nebu se je porajalo jutro, obotavljaje in sivo; raztrgani oblaki so se kakor dim valjali po njem. Zeleni pekcl ni prizanesel niti svojemu najboljšemu sinu — velikemu lovcu. Njegovi spremljevalci — lovci — so sprostili polkovniku Loosu, da bodo Lorcejjevo truplo sezgali na grmadi, da bi ga ne dobili v pest divjakov.

Molče je Loos pokimal in se obrnil proč. Lovci so nanosili obilo suhljadi, povezali velikega lovca z lijanami in ga tako ovitega položili na vrh grmade. Nekdo je s tresočo se roko prižgal bakljo in podtaknil ogenj. Grmada je vzplamenela, zadisalo je po tlečem, živem lesu, nato pa še po nočem, kakor po nohtih in rogovih. Zatisnil sem si nos, zatisnil oči in drgetal kot prestrašen otrok. Nobena smrt me ni zadejala tako kot Lorceva.

»Adios, amigo!« sem mrmral sam pri sebi. Ko smo takoj zatem krenili severovzhodno in pragozd in sem dosegel Angelica, sem opazil na njegovem mladem obrazu sledove solz. Tudi Machado je tiho smrkal ter obračal oči v tla. Pustili smo lovce za nami. Bili so zaposleni z zbiranjem ogorelih Lorcejjevih kosti, ki so jih s puškinimi kopiti drobili v prah in pepel ter ga raztresli po džungli.

Veliki mož je počival neoskrumjen v Zelenem peklu, ki ga je tolikokrat naskočil in tolikokrat premagal, dokler ni bil premagan sam — premagan zahrbtno izza drevesa.

Nismo še prehodili dva kilometra, ko je začel Machado zaostajati. Odkar ni imel očal, se je velikokrat spotaknil. Pre-

Skrben pes

Neka družina iz Essena v Zahodni Nemčiji je naučila svojega psa, da ji prinaša vsak dan v majhni košarici zemlje. Nekaj časa je bilo vse v redu. Nekega dne pa so ugotovili, da je pes prinašal vsak dan po eno zemljo manj. Pek je trdil, da psu vedno naloži točno določeno in naračeno število zemelj. Gospodar se je o tem tudi osebno prepričal, ko je sledil psu v pekarno. Na poti domov je pes zavil za neke ruševine, kjer je vzel iz košare eno zemljo in jo odnesel še dalje med ruševine. Ko se je vrnil, je vzel košarico ter jo odnesel domov. Gospodar je našel za kupom kamenja sestradano psico z mladiči.

Nenavaden umetnik

V Pekingu je zelo znano ime starega mojstra Tam Ci Boa. Mož je star že 75 let, pa še vedno neutrudno izdeluje iz riževega testa najrazličnejše kipce. Svojo umetniško kariero, na Kitajskem prištevajo tudi »rižarstvo« med umetniško dejavnost, je začel, ko mu je bilo 17 let. Kot rezultat dolgoletnega opazovanja življenja in nenehnega »zpopolnjevanja v svoji obrti je dosegel v tej veščini takšno popolnost, da figure, ki jih napravi, navdušijo.

Dulles čisto na poti

NANIER

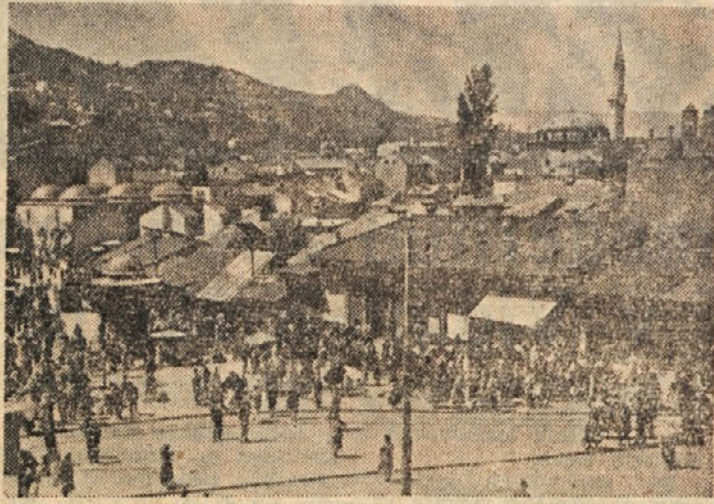
»Vztrajali bomo!«

Rdeči oblak nad Marsom

Gerald Kuiper, direktor Makdolandovega observatorija v Texasu, je opazil 30. avgusta neobičajen rdeč oblak nad planetom Marsom. Oblak se je zelo hitro večal in v kratkem času dosegel dolžino 2008 milj, medtem ko je bila njegova širina okoli 400 milj. 24 ur kasneje je dobil oblak oblike latinske črke W. Profesor, ki je opazoval ta oblak, meni, da je bil to oblak prahu, ki ga je dvignil strašen veter. To je za Mars vsekakor neobičajen pojav.

Na Ciper

Pogled na najzanimivejši del Sarajeva — glavnega mesta BiH

RADIOAPARATI NA SONČNO ENERGIJO

V nekaterih državah so začeli pred kratkim s prodajo radijskih sprejemnikov na sončno energijo. Novi aparat ima namesto radijskih cevi osem tranzistorjev, na gornjem delu radia pa je vgrajenih sedem sončnih baterij. Sprejemnik je narejen tako, da lahko deluje tudi v nočnem času. Tedaj je treba le prižgati stovratno žarnico, ki obseva baterije namesto sonca in na ta način tvori potrebni električni tok.

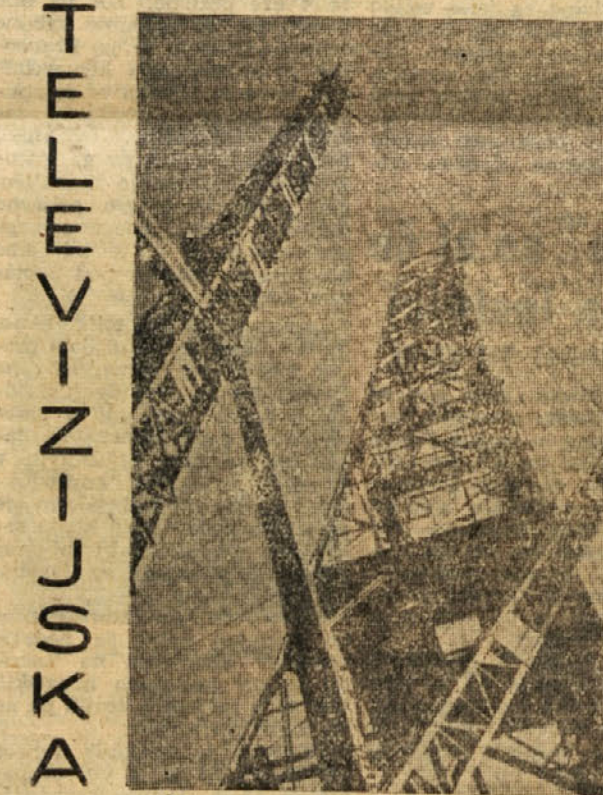
Kralj slepih potnikov

Američan Revert se je v San Franciscu vlihotapil kot slepi potnik na japonsko tovorno ladjo, ki je bila namenjena v Južno Afriko. Vso dolgo pot, ki je znašala 12.000 morskih milj, ga ni nihče opazil. Črni potnik se je skrival v rešilnem čolnu. Živel pa je od skritih zaog hrane. V Južni Afriki je prišel, napaženo mimo carine, dva tedna po prihodu v Johannesburg pa se je prigljal policijskim oblastem, ker mu je zmanjkalo hrane in ker je hotel prigljasiti nov rekord kot slepi potnik.

oblastem, ker mu je zmanjkalo hrane in ker je hotel prigljasiti nov rekord kot slepi potnik.

* V SOVJETSKI ZVEZI

baje vpeljali v šolah kot obvezno učno knjigo francosko slovnico, ki jo je sestavil sedanji ministrski predsednik Guy Mollet, obe slikanici, ki ju je napisal sedanji zunanji minister Pineau pa sta priljubljena darilo za otroke.

TELEVISIONSKA

ANTENA

v češkoslovaški

RADIO

V TEM TEDNU

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.05, 10.00, 13.00, 15.00, 17.00 in 19.00 radijsko dnevnik ter ob 22.10. Oddaja »Zemlja« — poslušajte ob delavskih ob 14.40. ob nedeljah pa ob 14.15. Kmetijske nasvete in kmetijsko univerzo vsak delavnik ob 12.30. »Na jedrini« vsak delavnik ob 8.20. oddaja »Dobro jutro, zari poslušalci!« (pester glasbeni sprede) a vsak delavnik od 5.00 do 7.00.

NEDELJA, 7. OKTOBRA

6.00—7.00 Vesele in poskočne za prvo nedeljsko jutro. 7.35 Slovenske narodne pesmi. 8.30 Otroška predstava: »Kraljica (ponovitev)«. 9.45 Še poznate ovariši... Adolf Arigler-Bodim: Sio na noč. 11.15 Oddaja za Beneško Slovenijo. 11.35 Laska glasba. 13.30 Pol ure a našo vs. 18.00 Pes in očišča (režija: Portaz). 17.30 Radijska igra — Claude Aveline: 18.40 V zabavnem ritmu. 21.00 Kulturni razgledi — dr. Jože Kastelic: Muzeji — vez med kulturama.

PONEDELJEK, 8. OKTOBRA

11.05 Radijska šola za srednje stopnjo — Ivo Zor: Zakaj je napisala Marjeka dobro nalogo o Jeseni. 11.35 Narodne pesmi poela Jože Gasperčič in Rozka Korčič, spetanja A. Slanko. 12.40 Folklorni ansambel in igrajo. 13.15 Pisan sporod zabavnih melodij. 14.05 Radijska šola za višjo stopnjo — a) Dusan, Kralj: Noč med slovenskimi polharji — b) Pavle Kalan: Spoznavanje gablja (godala). 15.40 Utrinki iz literature — Dusan Mavica: Satirične pesmi. 16.00 V svetu opernih melodij. 18.00 Društinski pogovori. 20.00 Mladinska oddaja.

TOREK, 9. OKTOBRA

10.30 Jezikovni pogovori (ponovitev). 12.00 Slovenske narodne pesni v priredbi E. Ademiča in Oskarja Beya. 13.30 Od arife do arife. 14.20 Zanimivosti iz znanosti in tehnike. 18.00 Sportni tednik. 18.30 Iz solistične glasbe slovenskih skladateljev. 20.10 roje zbor Pr. Prešeren iz Kranja p. v. Petra Liparja. 20.30 Radijska igra — Fischer: Veselo breme.

SREDA, 10. OKTOBRA

12.40 Ciganske melodije izvaja ansambel p. v. Antala Kocera. 15.30 Utrinki iz literature — Marcel Aymé: Sina zapusti starček. 17.10 Seržanek ob petih. 17.20 Zabavna in plesna glasba. 18.00 Kulturni pregled. 18.15 Pesmi Alojza Mihečja poje Mariborski komorni zbor p. v. Rajka Sikočka. 18.30 Znanje-sporočni telefon. 18.40 Iz svetovne zakladnice samoropov — Benjamin Britten: Angleske pesmi.

ČETRTEK, 11. OKTOBRA

11.00 Naš najmlajši pojo. 11.15 Cibanom — dober dan! (H. Falada: Zgodba o zgodbi). 12.00 Lubeč opoldanski glasbeni spored. 13.30 Popularne melodije iz orkestrane glasbe. 14.20 Pionirski kotiček. 15.40 Utrinki iz literature — Marcel Aymé: Eksekutor — II. 17.10 Igra Plesni orkester Karel Vlach. (magnetofonski posnetki rada Vraga). 18.00 Radijska univerza — dr. Vital Manohin: Vpliv atomskih eksplozij na vreme. 18.30 Oblog na Ginekolški kliniki (sportna). 20.00 Tedenski notranje-politični pregled. 20.10 Četrtek veseli domače pesmi in napevov — sodelujejo priljubljene ansambli in solisti.

PETEK, 12. OKTOBRA

9.45 Radijska šola za nižjo stopnjo — Niko Kuret: Potovanje v deveto deželo. 11.00 Za dom in zene. 12.40 Nekaj Chopinovih mazurk. 15.40 Utrinki iz literature — Marcel Aymé: Eksekutor — II. 17.10 Sportni poroti. 18.00 Spoznavanje sloveca. 18.15 Skladbe slovenskih avtorjev poje Planinski oktet. 18.30 Iz naših kolektivov. 18.45 Igra tri Dorka Skoberneca. 20.00 Tedenski znanjepolitični pregled.

SOBOTA, 13. OKTOBRA

11.30 Skladbe slovenskih avtorjev pojeta moški in ženski Mariborski komorni zbor. 12.40 Muzo za staro in mlado. 13.15 Domači napevi. 14.20 Zanimivosti iz znanosti in tehnike. 15.40 Novi filmi. 18.00 Okno v svet. 18.15 Poje gornjski vokalni kvintet. 18.30 Jezikovni pogovori. 20.00 Vesele večer.

Eno za smeh

Ni sam kriv

Oče: »Stram te bođi, Miheč! Jernejček je prav toliko star kakor ti, pa je že v drugem razredu, ti si pa zaostal. Le kako je to mogoče?«

Miheč: »Jernejček ima najbrž bolj nadarjene starše.«

pričan sem bil, da je tudi zadnjič pri srečanju z mravljinčarjem zlezel na drevo zgolj zato, ker ga sploh ni spoznal. Stavil bi, da ga je smatral za pošastno zver.

Poklical sem ga, pa se ni hotel odzvati. Hodila sva s Padilla Angelicom vstrin in sekala grmovje ter lijanje. Prosil sem Angelico, naj me počaka, sam pa sem tekel nazaj in zagledal Machada klečati na tleh. Ko sem ga dosegel, nisem imel drugega posla, kot da sem ga prestregel v naročje. Iz ust mu je tekla kri v potoku in se zlivala po njem. Imel je pretrgano žilo na vratu. Izdihnil je v mojem objemu.

Vse je šlo tako hitro, da nisem utegnil ugotoviti, ali mu je kakšen trn ali kaj drugega prerezalo žilo odvodnico. Izkravavel je, ne da bi mogel spregovoriti besede.

Padilla Angelico me je prišel iskat, njemu za petami so se pojavili tudi ostali. Kažoč na mrlovega Machada sem jim zrl obupano naproti. Odvekli so me od njega, jecljal sem in drgetal, kakor bi me stresala mrzlca. Precej dolgo nisem bil za nobeno rabo. Zdaj me je Padilla Angelico vodil. Tudi Ortega se ni več ganil iz moje bližine. Začelo se mi je svitati, da me nadzorujejo. To mi je povnilo zopet zavest.

Zdaj, ko ni bilo več misliti na izpopolnjevanje naših zbirk, sem videl nešteto metuljev, za katere bi še pred kratkim dal polovico življenja. Moja mrežica je bila raztrgana, nisem se je več dotaknil. Mislim, da tudi Ortega ni čutil veselja do lova. Opetekaloč se smo rinfli skozi pragozd z'edino željo v srcu, dospeti nekam, kjer bo konec naših tegob. Odložiti smo morali preostale zaboje, pustiti celo šotore, ker nismo bili več sposobni prenašati tolikega tovora. Obdržali smo le filmsko kamero, Loosov šotor, nosilke ter čuže z živcem.

Prenočevali smo na planem pod kakim drevesom. Padilla Angelico je imel v žepu pripravljene rakete; hotel jih je izstreliti, kakor hitro bi zaslišali ropotati motor našega helikopterja. Toda niti sanjali nismo, kje se pravzaprav nahajamo in zakaj ne vidimo več našega ptica.

Neke noči smo prižgali leščerbo ravno za toliko, da smo

povečerjali. Luč je privabila nešteto nočnih metuljev — pavlinčkov in hroščev. Neke velik, temen metulj je venomer butal v žičnato steklo leščerbe in se ni dal odgnati. Nekje za menoj je nekdo zakašljaj in nekaj rekel, česar pa nisem mogel razumeti. Sence v džungli so se ozviljale, daljšale in krajšale, kadar koli se je zagužala leščerba. Minute so bile dolge kot večnost. Boljšali smo v temo, sami nismo vedeli ali zaradi strahu ali zaradi česa drugega. Od nekod je prifrčala puščica in zbila leščerbo z droga. Ni se sicer razbila, toda ugasnila je, mi pa smo na smrt preplašeni obsedeeli nepremično na naših mestih. Tema je bila črna kot v rogu. Pograbil sem puško in sprožil na slepo tja, od koder se mi je zdelo, da je prifrčala strelca.

Zaslišali smo rahel krik. Oživel sem, z menoj pa tudi ostali. Vsak je hotel biti prvi na mestu, kjer sem moral po vsem videzu sodeč zadeti katerega divjaka. In nismo se motili.

Padilla Angelico in Ortega sta se kmalu vrnila z majhnim in golim človekom s tetoviranim obrazom.

Brez znanja balistike sem ga v črni temi le predobro zadel — točno v goltanec. Bruhal je kri, obračal oči in se nenadoma umiril.

»Konec?«

»Da — je prikimal Angelico.

Tudi temu svojemu sinu Zeleni pekcl ni prizanesel.«

Ponovili smo zvijačo s signalnimi raketami in se naslanjali nad pisanimi kačami, ki so osvetlile vso okolico, nato pa smo hitro pograbilili naše reči in se odplazili proč. Ball smo se divjakov. Zdaj, ko nas je bila samo še peščica izmučenih ljudi, nismo smeli tvegati nobenega srečanja z njimi.

*

Naše noči so bile napolnjene s samimi strahotami. Nismo si več upali zakuriti ognja niti prižgati svetilke. Polkovnik Loos je postal popolnoma otopen in komaj teliko, da je še odplul usta, kadar smo ga vprašali za svet. Sam ni več izdalj povelj.